

Vlado GORIŠEK, dipl. inž.
glavni direktor SOZD Hmezad

Nekatere naloge nadaljnega razvoja SOZD Hmezad

Ena najpomembnejših nalog vseh dejavnikov v SOZD Hmezad, posebno še organov samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacij na čelu z ZK, je prizadevanje za ekonomsko, kadrovsko in organizacijsko učvrstitev in stabilizacijo SOZD.

Pri razvijanju in nadaljnem utrjevanju SOZD bo obvezno upoštevati naloge, ki izvirajo iz ustave, zakona o združenem delu in drugih zakonov, resolucij itd. Posebno bo potrebno v večji meri kot doslej spoštovati dokumente, ki so bili sprejeti plebiscitarno v kolektivih in tudi na samoupravnih organih SOZD. Zlasti to velja za samoupravni sporazum o združitvi SOZD Hmezad in sta-

tut. Določila teh dokumentov in tudi ostalih, ki so bili sprejeti, pri praktičnem delu premalo upoštevamo in bi nekateri radi delali po starem, kot da se ni nič spremenilo.

Pri nadaljnem organizacijsko ekonomskem razvoju SOZD ni dovolj samo verbalizem in podpora v leporečju, marveč je potreben prizadeven in odgovoren odnos zlasti pa prizadevanje za realizacijo

zastavljenih in dogovorjenih nalog.

Pred nami so naslednje naloge:

Samoupravne akte bo potrebno temeljito proučiti, izpolniti in dopolniti. Za področja, kjer še ni aktov, jih je potrebno čimprej pripraviti za razpravo in sprejem.

V naše samoupravne akte moramo vnesti določilo ko-

lektivnega poslovnega organa. Potrebno bo delati na ustanavljanju družbenih svetov kot posvetovalnih organov za posamezna področja v okviru TOZD. Tako bomo tudi lažje razčističili posamezna vprašanja, ki se pojavljajo v tekočem delu.

Imenovanje

Tovariš GORIŠEK Vlado, dipl. ing. agronomije je 1. septembra 1980 prevzel dela in naloge glavnega direktorja naše SOZD. Pri delu mu želimo veliko uspehov in sodelovanja delavcev in združenih kmetov.

Dosedanjemu vršilcu dolžnosti gl. direktorja, kmet. ing. Vinku Kolencu se zahvaljujemo za uspešno opravljanje te zahtevne naloge od februarja lanskega leta, v obdobju, ki je bilo pri utrjevanju naše sestavljene organizacije zelo zahtevno.

Direktor
splošnega sektorja
Vlado Plaskan

V samoupravnih aktih bomo morali bolj precizno opredeliti nekatere funkcije, ki so izredno pomembne za razvoj in se nanašajo na materialno-finančni del (vprašanje skupnih nalog, investicij, planiranja, združevanja sredstev, solidarnost, kadrovsko politiko, itd.). Potrebno bo razviti večjo skup-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Jesen pod grmado

(Nadaljevanje s 1. strani)
no ekonomsko moč SOZD ob istočasnem razvoju samoupravljanja.

*

Potrebno bo pristopiti tudi k racionalizaciji nekaterih služb in ugotoviti, katere funkcije, ki jih opravljajo še sedaj v DO, bi lahko opravljali na nivoju SOZD. Vsekakor pa ne bomo sprejemali tiste politike TOZD, ki bi se rade tako v okviru DO in SOZD podjetniško obnašale in vodile politiko na račun drugih.

*

Vsekakor bodo morali biti bolj prizadevni samoupravni organi, ker razvoj samoupravnih odnosov tudi krepí materialno moč SOZD. Delegati, ki jim je zaupana ta naloga, bodo morali to nalogo jemati resneje. Nekateri delegate je potrebno v DO razrešiti in voliti nove.

Ustrezne službe tako na nivoju SOZD kot DO in TOZD bodo morale planirati delo samoupravnih organov. Le na ta način bomo dosegli tudi večjo sistematičnost pri delu, efikasnost in večjo aktivnost strokovnih služb, kakor tudi konkretno odgovornost. Isto velja za družbenopolitične organizacije, da bodo svoje delo morale usmerjati načrtno.

SOZD Hmezad je asociacija, ki je rasla organsko. Naš skupen interes pa je, da jo v tem smislu krepimo organizacijsko in ekonomsko. Vsaka OD mora po svojih močeh prispevati k razvoju, ker le na ta način si bo tudi sama zagotovila svoj razvoj. Zato moramo v okviru SOZD močno razviti tiste funkcije, ki bodo delovale povezujoče in nas zblíževale, ne pa razdvajale. Sicer imamo o tem zelo veliko zapisane, samo konkretizirati bo potrebno. Tudi v okviru DO bo nujno potrebno temeljito proučiti obstoječo organiziranost in po potrebi predlagati ustrezne spremembe, ker prevelika razdrobljenost tudi ne daje zadostnih učinkov.

Druga pomembna naloga je ekonomska krepitev SOZD in njena uveljavitev v širšem prostoru. To zahteva tudi ekonomsko krepitev DO, ki so povezane v SOZD.

Poiskati moramo vse možnosti

Iskati in snovati moramo programe v vseh dejavnostih. Obstoječe programe moramo

skrbno analizirati in jih dopolniti ali pa tudi opustiti, oziroma izbrati nove (v kmetijstvu, predelavi, trgovini, gostinstvu, industriji).

V kmetijstvu v primarni proizvodnji, družbeni in kooperacijski skupaj z združenimi kmeti.

Temeljito bomo pregledali, kako se izkoriščajo zemljišča in tudi kako bi najracionalneje izkoriščali zemljišča v hribovskih območjih, vodno bogastvo itd. Vsekakor bomo nekatere vire temeljito izkoristili, razvijali naprej ali pa pričeli na novo (ribištvo, zdravilna zelišča, ovčereja itd.).

»... Odločilnega pomena za stabilnost našega sistema je tudi to, v čigavih rokah so njegovi ključni položaji. Tu mislimo tako na kvaliteto in rezultate dela ljudi na teh položajih kakor tudi na njihovo politično vlogo. Pri nas se ne tako redko dogaja, da te ključne položaje opravljajo ljudje, ki za to niso sposobni ali so celo nasprotniki samoupravnega socialističnega sistema, v imenu katerega naj bi opravljali svoje funkcije...«

E. Kardelj: Smeri razvoja političnega sistema samoupravljanja

Z združenimi kmeti je potrebno iskati nove oblike kooperacije in tudi oblike trajnejšega sodelovanja. Posebno bo na tem področju sodelovanja od strani zadruga potrebno vključiti več strokovnega dela in znanja.

Tudi ostalim dejavnostim, zlasti predelavi, trgovini, gostinstvu, turizmu in industriji, bo treba v prihodnje dati pomembno mesto. Zato mora biti razmišljanje o nadaljnjem razvoju SOZD širše.

Prizadevati si bomo morali tudi za nove povezave in sodelovanje z DO na širšem prostoru.

Izredno pomembna je tudi afirmacija Hmezada v širšem prostoru. Zato je potrebno izdelati znotraj SOZD močan informativni sistem. Tudi glasilu Hmeljar moramo nuditi vso pomoč in ga odgovorno razvijati naprej.

Na raznih razstavah, sejmih, prireditvah smo premalo navzoči. O Hmezadu je potrebno izdelati potrebne publikacije, kataloge, reklame itd.

Tudi v republiških sredinah nismo dovolj aktivni. Naši delegati, ki so v občinskih in republiški skupščini, bi širšo družbo morali bolj seznanjati z uspehi in problemi ter zahtevati rešitve. Tudi pri delu z delegati, ki so delegirani v vse skupščine širše družbenopolitične skupnosti, jim morajo strokovne službe nuditi ne-

primerno več pomoči kot so doslej. Tudi z DPO na nivoju republike bomo morali biti neprimerno bolj povezani. Naša aktivnost morajo opaziti in čutiti tudi v Gospodarski zbornici SRS, raznih združenjih itd. Razvoj bomo dosegli le z večjo aktivnostjo, prizadevanjem, konfrontacijo itd.

Če te naloge razčlenimo okvirno po posameznih področjih, so v glavnem naslednje:

PRIMARNA KMETIJSKA PROIZVODNJA

V družbenem sektorju kmetijstva bo potrebno stalno delovati na povečevanju površin,

zivo vključiti v nadaljnji razvoj kmetijstva.

Tudi v zasebnem sektorju je potrebno povečati površine pod hmeljskimi nasadi in drugimi donosnimi kulturami.

Oba sektorja s področja primarne kmetijske proizvodnje bosta morala krepko delati na večji proizvodnji vseh vrst mesa, večji proizvodnji in odkupu mleka, ki mora rasti z 12 odstotno letno stopnjo, nove kapacitete za predelavo mleka.

S kooperacijskim sodelovanjem in sodelovanjem moramo pridobiti tudi kmetijske površine ali pa sodelovati v proizvodnji na osnovi dohodkovnih odnosov v drugih republikah, predvsem v SR Hrvatski in SR Srbiji. Tako bi si zagotovili tudi ustrezno surovino in bi odpravili določeno negotovost. To nalogo bosta v okviru SOZD morali prevzeti obe DO s področja primarne kmetijske proizvodnje, ki imata tudi primeren in strokovno usposobljen kader.

Ena izmed izredno pomembnih nalog v okviru SOZD je nadaljnja izgradnja in modernizacija predelovalnih zmogljivosti

Čimprej moramo pričeti z izgradnjo regijske mlekarne in sirarne v Šmarju. Tu smo preveč prepuščeni sami sebi in občini Žalec. Kljub temu, da je ta objekt že več let v republiški resoluciji, ni od ustreznih republiških organov dovolj aktivnosti za rešitev tega problema.

Dokončati moramo tudi investicijo v tovarno močnih krmil in jo v celoti vključiti v funkcijo, ki jo ima v sistemu živinorejske in perutninarske proizvodnje.

Prav tako moramo zaključiti CMI.

Izdelati moramo tudi programe za klavnico kokoši in puranov in valilnic, tako da bi v okviru SOZD zaključili reprojektivno s tega področja. Ta projekt mora biti vključen v srednjeročni program.

Velike uspehe pri gojenju rib bo potrebno nadaljevati tudi v smeri predelave.

Na področju predelave bomo morali veliko snovati sami ali v povezavi z drugimi, in se tudi lotiti določenih raziskav.

Na primer: Proučiti predelavo vseh vrst sadja v sokove, kaše, kompote, marmelade do sušenja. **Kako izkoristiti veliko znanje in sistematično delati na področju proizvodnje zdravilnih zelišč z Inštitutom za hmeljarstvo?** Tudi tu so določene možnosti razvoja, ki bi

morali izkoristiti (razni teji, sodelovanje s farmacevti in industrijo).

Strojna žalec, ki je vključena v SOZD, mora svojo dejavnost dopolniti z dodatnimi programi. Zato bo potrebno takšne programe najti in s tem tudi omogočiti hitrejši razvoj. Prav tako za kovinarstvo, ki dela v okviru DO KK Marje. Na tem področju bo potrebno več delati, zlasti v železniški industriji, ki je pomembna za kmetijstvo, in ker tega področja nikakor ne smemo pozabiti.

Trgovina. V okviru SOZD bo potrebno razvijati trgovsko dejavnost v smislu dopolnjevanja repa celote, ali kot sekundarni del dejavnosti, ki se razvija od primarne kmetijske proizvodnje. V osnovi bo potrebno naloge razvijati na naslednjih izhodiščih:

Zunanja trgovina bo svojo dejavnost morala razširiti. Zato bo nujno, da se v tej dejavnosti kadrovske okrepijo. Vsekakor je samo trgovanje s celjem preozka dejavnost za export-import in bo posebno v smislu razširitve mednarodne trgovske dejavnosti posebno na tem področju naviti še marsikaj.

Dejavnost »notranje trgovine« bo potrebno še razširiti. Zunanja trgovina lahko deluje kot izredno pomemben poslovni člen v okviru SOZD. Lahko bi morali notranji trgovi prepustiti nekatere posle, ki jih sedaj opravlja TOZD varna krmil Zalec.

Tudi povezovanje z živilsko industrijo in tesnejše sodelovanje z njo je nujno potrebno. V to smer so tudi zastavljene naloge v širši družbeni skupnosti. Tesneje se bo potrebno povezati s Savinjskim magistratom Zalec. Prav tako je pomembno, da se tudi druge DO v okviru Hmezada na svojih možnostih povezujejo s trgovinami DO.

Samoupravni sporazum o petletnem medsebojnem sodelovanju z Namo bo potrebno spoštovati in si prizadevati za uspešno izpolnjevanje sprejetih obvez. Zlasti to obvezuje, ki so nosilke nalog iz tega sporazuma. Z uspešnim sodelovanjem lahko dosežemo višjo obliko povezovanja s to pomembno trgovsko hišo.

V okviru SOZD Hmezad bo potrebno prav s tega področja

določiti nosilce posameznih nalog in se ustrezneje organizirati, kar bo morala opraviti ustrezna skupina, ki se razume na to področje.

Komercialno službo bo potrebno hitro organizirati, da bo čim cenejša in sinhronizirana in da ne bo vsak za sebe trgoval. V njej morajo delati visoko strokovni delavci.

Proučiti bo potrebno celoten sistem marketinga.

Gostinstvo-turizem. — Tam, kjer ta dejavnost obstaja, jo je potrebno nadalje razvijati v kvalitetnem smislu in programirati njen razvoj. Ne bi smeli zavreči iniciative za kakšno novo izgradnjo hotela — motela, itd. Hotel Prebold bo potrebno z moratorijem in z odpisom dolgov sanirati in poslovanje postaviti na zdrave temelje tako, da ne bo obremenjen s kratkoročnimi krediti, ki brez dvoma povzročajo velike težave.

Tudi v tej dejavnosti bo potrebno pregledati kakšne so možnosti nadaljnjega razvoja v okviru Hmezada. Potrebno se bo pogovarjati o vključitvi novih kapacitet v Hmezadov sistem (Hotel Golding-Rubin, ali pa se tesneje povezati s celotno DO TUP Zupa).

DRUGE NALOGE

Pomembno funkcijo za Hmezad in njegovo afirmacijo ima **računalniški center**. Ta center je dejavnik, ki lahko uspešno povezuje in odpira nadaljnja sodelovanja.

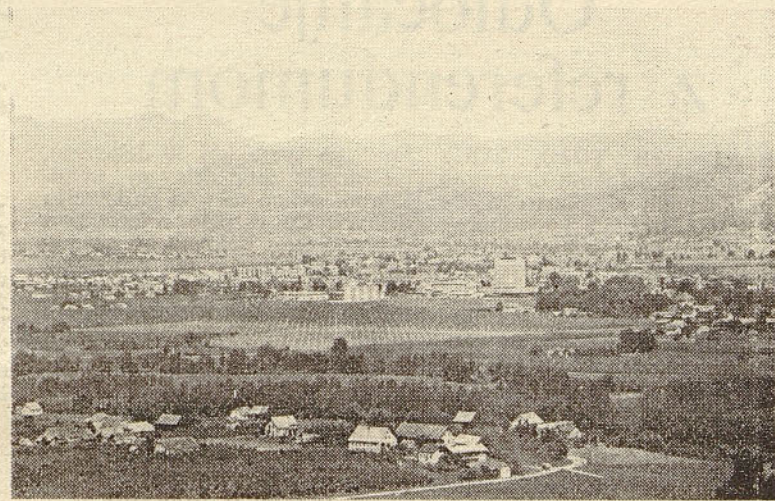
V tem času, ko se investicijska dejavnost umirja, moramo snovati in delati na programih razvoja. Zato je potrebno, da se zblizamo z nekaterimi DO tudi izven celjske regije in v njej sami. Okrepiti bo potrebno sodelovanje z občino Mozirje, koroško regijo in tudi izven republike. Tesneje se bo kazalo povezati z Inštitutom za hmeljarstvo in mu odrediti določeno mesto v okviru SOZD in še je potreba iskati nove oblike povezovanja in sodelovanja.

Tudi na področju **kadrovske socialnih služb** bo potrebno zastaviti ustrezne programe, v kar nas zavezujejo tudi ustrezni družbeni dogovori o osnovah kadrovske politike in drugi dokumenti. Delati bo potrebno na področju izobraževanja in zastaviti zlasti izobraževanje za strokovne kmetijske delavce v smislu zakona o usmerjenem izobraževanju.

Mladim kadrom bo potrebno tudi bolj odpirati vrata do vodilnih delovnih mest v okviru SOZD. Tekoče bo potrebno delati ustrezne kadrovske analize in ugotavljati prispevek posameznika k uspehu ali neuspehu DO.

Proučiti bo potrebno celoten **sistem nagrajevanja**, ki mora biti odvisen od doseženih poslovnih učinkov. Nagrajevanje mora biti spodbudno za doseganje višje stabilnosti in obratno.

V SOZD bo potrebno skrbno delati na področju **finančne politike**. Sprejete programe bo potrebno tudi finančno spremljati že pri snovanju. Zato se bomo po vsej verjetnosti morali vezati navzven tudi na več bančnih hiš, kar bo odvisno od sprejetih programov.

Zalec z juga

Ne le politično geslo

Izkušnje kažejo, da je bila zveza komunistov v svojem dolgoletnem revolucionarnem delovanju uspešna samo takrat, kadar je s svojo politiko in dejavnostjo uspela najti pot do najširših množic, kadar je njena dejavnost temeljila na glavnem interesu množic in kadar je vir za svoje akcije odkrivala v glasu delovnega ljudstva.

V tem problemov in težav polnem političnem trenutku, na začetku jeseni 1980, na višku bitke za stabilizacijo gospodarstva in za nadaljnjo uveljavitev našega političnega sistema — pomeni pot do množic v bistvu in predvsem: ukvarjanje zveze komunistov s temeljnimi življenjskimi vprašanji in odkrivanje pravih, najboljših, najustrežnejših rešitev za probleme, s katerimi se vsak dan spopadamo. Pomeni tudi sposobnost ZK, da je najbolj dinamična sila družbe, da vidi najdlje, da odpira perspektivo.

Nekatere, za to jesen napovedane teme, to tudi obljublja. Razprave o idejno-političnih vprašanjih družbenoekonomskega razvoja v naslednjih petih letih ali o uresničevanju vloge osnovne organizacije ZK v temeljni organizaciji združenega

Tudi glede poslovnih prostorov, v katerih delajo Skupne službe SOZD bo potrebno nekaj ukreniti. Delovni pogoji so izredno težavni pri nekaterih službah celo nemogoči. Zato bo potrebno rešiti tudi ta problem, morda tudi skupno s kakšno DO.

Brez dvoma je še veliko nalog v okviru Hmezada. Vseh ni mogoče zajeti in nakazati. Vendar se bomo nekaterih nalog morali lotiti ambiciozno in jih tudi realizirati.

Iz veliko dejavnosti, ki so v okviru SOZD Hmezad, se vidi, da Hmezad ni samo kmetijska, marveč splet različnih dejavnosti, ki izhajajo iz istega izhodišča in imajo skupen cilj — hitrejši razvoj in lepšo perspektivo.

dela in v krajevni skupnosti, ki bodo do konca leta potekale na sejah centralnega komiteja in v vsej organizaciji, bodo, oziroma bi morale biti pravzaprav ugodna priložnost, zato da se na dnevni red postavi vrsta aktualnih in precej občutljivih vprašanj (politika gospodarske stabilizacije, produktivnost, problemi v preskrbi, enotnost jugoslovanskega trga, problemi dogovarjanja in sporazumevanja, usklajevanje interesov itd.), katerih reševanja se doslej nismo zmeraj najustrežneje lotevali ali pa stališčem in sklepom v zvezi z njimi ni sledila tudi ustrezna politična akcija.

Zaneseni z dinamičnim razvojem, upirajoč pogled »v prihodnost«, včasih pozabljamo — vsak v svojem okolju, na svojem delovnem mestu, bodisi na njivi ali na najodgovornejših družbenih položajih — da je vsaka napaka, vsako zaostajanje, vsak spodrs-ljaj, najsi je političen ali gospodarski, hkrati tudi udarec zvezi komunistov in celo njen poraz v tem okolju, in ne le tukaj. (Kdo je, na primer, kriv, če število uradnikov v SIS narašča vsako leto tudi za več tisoč čez plan, (Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

če ne ravno komunisti, ki se angažirajo v interesnih skupnostih, pri tem pa si premalo prizadevajo za izvajanje kongresnih sklepov v zvezi s tem; ali kadar je vzrok za izgubo v kolektivno slabo delo; kadar dogovorov ne spoštujemo; kadar podiramo enotnost trga ipd.).

Prvi pogoj za politično stabilnost in naprednost naše družbe — kot ga je formuliral enajsti kongres — je, da se mora naš socialistični samoupravni sistem vsak dan znova potrjevati, da se nenehno krepi položaj delovnega človeka in da se vse uspešneje zadovoljuje njegovi socialni, življenjski in kulturni interesi, da se vse bolj širijo razsežnosti njegove svobode in demokracije. Zaradi tega niso odveč nenehna opozorila, da mora biti zveza komunistov prisotna povsod, kjer odločajo samoupravljalci. ZK ne

more biti niti zunaj samoupravnega sistema niti nad njim kot nekakšna zunanja ali višja sila, kot nekakšen nadrejen dejavnik, ki daje drugim direktive in jih poučuje (pri tem pa ne deli z njimi odgovornosti).

Jugoslovanski komunisti se morajo v tem trenutku vsekakor vsak dan pogovarjati in dogovarjati z drugimi delovnimi ljudmi — neposredno na delovnem mestu, v samoupravnih organih, v delavskem svetu, na zboru in sindikalnem sestanku. Tukaj, pred očmi javnosti in ne le na partijskem sestanku, morajo ugotavljati bistvene probleme svojega okolja in o njih razpravljati, odgovorno zavzemati stališča in iskati najboljše rešitve. Sicer pa je to tudi v duhu našega pojmovanja razvoja socialistične samoupravne demokratične družbe.

Odločanje z referendumom

Delavci vseh TOZD, TOK, TZO, enovitih delovnih organizacij in delovnih skupnosti v sestavi SOZD Hmezad Zalec moramo v letu 1980 z referendumom sprejeti naslednje samoupravne splošne akte:

Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka, delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter za povračila stroškov pri opravljanju določenih del in nalog.

Pravilnik o razporejanju čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev TOZD.

Samoupravni sporazum o osnovah plana temeljne organizacije. Pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb delavcev TOZD.

Za vse navedene samoupravne splošne akte je referendum v temeljni organizaciji obvezen v skladu s 463. členom Zakona o združenem delu.

Odločanje z osebnim izjavljanjem ima dve glavni fazi:

- poprejšnje obravnave,
- odločanje.

Poprejšnje obravnavanje:

Obravnavanje osnutka odločitve. V tem času dajajo delavci predloge za spremembe in dopolnitve.

Obravnavanje dokončnega besedila o katerem bodo odločali. Poprejšnja obravnava je obvezna, sicer bi bil postopek nezakonit.

Delavski svet določi predlog akta v katerem bodo delavci odločali z osebnim izjavljanjem in skliče zbor delavcev za poprejšnjo obravnavo.

Delavski svet mora pripraviti ustrezen rokovnik za vse faze odločanja.

Od dneva razpisa referenduma pa do dneva izvedbe referenduma ne sme preteči manj kot 15 dni in ne več kot 60 dni.

Referendum razpiše delavski svet temeljne organizacije. V temeljni organizaciji, ki nima de-

lavskega sveta (do 30 delavcev), ga razpiše zbor delavcev, komisija ali drugo telo, ki ga izvolijo delavci. Če razpiše referendum delavski svet delovne ali sestavljene organizacije (za odločitve, ki se sprejemajo na referendumu na ravni DO oziroma SOZD), obravnava predlog pred osebnim izjavljanjem delavcev delavski svet temeljne organizacije in zavzame o njem stališče.

Pravico glasovanja na referendumu imajo: vsak delavec, ki je sklenil delovno razmerje, osebe, ki se praktično izobražujejo v TOZD, kmetje in drugi delovni ljudje, ki združujejo svoje delo in delovna sredstva v TOZD, s katero trajno sodelujejo in ki v skladu s samoupravnim sporazumom sodelujejo v upravljanju te organizacije.

Glasovanje na referendumu je tajno.

Glasuje se z glasovnicami na katerih mora biti vprašanje izraženo jasno in nedvoumno, tako da glasovalec nanj lahko odgovori z »ZA« ali »PROTI«.

Glasuje se osebno, vsak glasovalec ima en glas.

Zagotovljena je svoboda in tajnost glasovanja.

Nihče ne more biti klican na odgovornost zaradi glasovanja ali pozvan k temu, da pove, kako je glasoval.

Odločitev na referendumu v temeljni organizaciji je sprejeta, če je zanjo glasovala večina delavcev, ki imajo pravico glasovanja.

Delavski svet temeljne organizacije ne more sprejeti nobenega sklepa, ki bi bil v nasprotju z izidom referenduma o istem predlogu šest mesecev po izvedbi referenduma, če gre za statusno vprašanje oziroma tri mesece po izvedbi referenduma, če gre za drugo vprašanje. Pred iztekom roka se referendum lahko ponavlja, če je bil v celoti ali delno razveljavljen zaradi napak v postopku.

Pravni oddelek

Delavski svet

Delavski svet se je sestel na 7. redni seji 12. 9. 1980. Seje se je udeležilo 27 delegatov od skupaj 50, kar kaže na precejšnjo neresnost nekaterih delegatov oz. delegacij, saj s tem otežujejo delo samoupravnemu organu po eni strani, po drugi strani pa ne izpolnjujejo zaupane jim funkcije delegatske baze. Kazalo bi, da prizadeji delegati o tej ugotovitvi globlje razmislijo in spremenijo svoj odnos glede opravljanja delegatskih dolžnosti.

Dnevni red je obsegal 12 točk, gradivo sta predhodno obravnavala svet direktorjev in poslovni odbor, ki je bil tudi predlagatelj vrste sklepov s področja poslovanja in investicijske dejavnosti Hmezada v letu 1980.

Ovrednoten okvirni investicijski plan SOZD Hmezad za leto 1980 znaša 980.049.000,00 din, predvideni viri zagotavljanja finančnih sredstev za realizacijo pa so bančni krediti, komercialni krediti, sovlaganje in potrebna lastna udeležba, ki znaša 171.554.000,00 din. Pri realizaciji investicijskega plana imajo prioriteto naložba v izgradnjo mlekarske industrije celjske regije, naložbe, ki povečujejo izvoz, omogočajo večjo produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost ter naložbe za odpravo posledic po potresu in neurju — po vrstnem redu kot so navedene. Posamezna investicijska naložba pa lahko gre v realizacijo po zagotovitvi vseh predvidenih virov financiranja. Za izgradnjo nove mlekarnice združujejo določena sredstva vse delovne organizacije Hmezada v obliki sovlagateljskega deleža. Podobno je tudi združevanje sredstev za nabavljeni računalnik ISKRADATA. Sadjarstvo Mirosan dodatno združuje sredstva za povečanje hladilniških kapacitet. Celjska mesna industrija, Celjske mlekarnice in KZ Savinjska dolina združujejo sredstva za izgradnjo oskrbnega centra Jakuševac.

* * *

Za stanovanjsko izgradnjo v letu 1980 je namenjeno skupaj 19.658.000,00 din, vključujoč sredstva stanovanjskega prispevka iz leta 1979 in 1980, vračilo kreditov in obresti ter najeta posojila po natečajih SSS Celje in Zalec. Sredstva bomo koristili za odplačilo anuitet, nakup 16 stanovanj v družbeno usmerjeni izgradnji v Sempetru, Zalcu, Celju, Vranskem, Šmarju in Kozjem, za odplačilo razlike nakupa 11 stanovanj v družbeno usmerjeni gradnji v Sempetru in Zalcu in za oročitev v Ljubljansko banko za individualno stanovanjsko gradnjo. Poslovni odbor je pooblaščen, da sprejema tekoče odločitve v mejah sprejetega plana.

Sredi septembra smo obrali zadnje nasade poznih vrst hmelja

Sprejeta je bila informacija o rezultatih poslovanja v prvem polletju 1980 in informacija o izvajanju enotnih izhodišč stabilizacijske usmeritve Hmezada v letu 1980. Delavski svet je ugotovil, da so polletni rezultati za Hmezad kot celoto sorazmerno ugodni in da ob ustreznih prizadevanjih v II. polletju lahko dosežemo planirane rezultate. Kljub navedeni ugotovitvi pa nekateri pokazatelji kažejo neugodno gibanje. Zaostajamo v proizvodnih dejavnostih, kjer se je poslabšala tudi ekonomičnost poslovanja, nesorazmerno naraščajo povprečno angažirana obratna sredstva glede na porast celotnega prihodka in dohodka, nekatere DO in TOZD znatno odstopajo v razmerju med rastjo dohodka in osebnih dohodkov. Na nižjo rentabilnost poslovanja vpliva tudi visoka neplačana realizacija v nekaterih DO.

Z izgubo sta prvo polletje zaključili DO KK Šmarje in Celjska mesna industrija. Znotraj DO, ki so kot celota sicer pozitivne, pa so v izgubi TOZD Kmetovalec KZ Drava, TOZD Hotel Prebold ter TZO Prebold, Tabor in Vransko. V Celjski mesni industriji povzročajo iz-

gubo neurejeni cenovni odnosi, v Hotelu Prebold predstavlja glavni problem in tudi vzrok za izgubo odplačilo anuitet najetih kreditov za izgradnjo hotela.

* * *

Sprejeti sta bili spremembi enotnih izhodišč o urešničenju stabilizacijske usmeritve Hmezada v letu 1980 v zvezi z nagrajevanjem učencev poklicnih šol in določitvijo nove vrednosti kilometrine. Nagrade učencev poklicnih šol so v I. letniku 1.377,00 din, II. letniku 1.722,00 din, III. letniku 2.066,00 din ter za obvezno prakso študentov poklicnih šol 2.066,00 din z veljavnostjo za šolsko leto 1980/81. Kilometrina za osebni avto znaša največ 5,50 din za prevožen kilometer, za moped 1,55 din za prevožen kilometer in kjer ni javnih prevoznih sredstev največ 1,80 din za prevožen kilometer za prevoz na delo, če delavec uporablja osebni avtomobil.

Naporno in dokaj zamudno je bilo trgati hmeljne rastline izpod podrenih žičnic, pridelek pa pičel in slab

Sprejeto je bilo poročilo o delu delovne skupnosti skupne službe prvega polletja 1980 z ugotovitvami komisije za izvajanje samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela delovne skupnosti skupne službe SOZD Hmezad in TO v sestavi SOZD ter potrjena zaporeditve ostanka čistega dohodka za I. polletje 1980.

* * *

Sprejeto je bilo poročilo o delu odbora samoupravne delavske kontrole SOZD in sprejet pravilnik o organizaciji in delovanju samoupravne delavske kontrole.

* * *

Sprejet je bil ugotovitveni sklep, da so delavci večine delovnih organizacij združeni v SOZD Hmezad (razen DO Hmezad export-transport) na referendumih v juniju in juliju 1980 sprejeli samoupravni porazum o združevanju in uporabi sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Z ozirom na ugotovitve, da samoupravnega sporazuma o upravljanju in gospodarjenju s skupnimi počitniškimi domovi in organiziranju letovanja še niso sprejele vse DO in TOZD, je le-tim predlagano, da ga sprejmejo čimprej na sejah delavskih svetov.

* * *

V skladu z enotnimi izhodišči stabilizacijske usmeritve Hmezada v letu 1980 in na osnovi doseženih rezultatov poslovanja v I. polletju 1980 ter upoštevanju porasta življenjskih stroškov ob istočasnem nastajanju dinamike izplačanih OD za povprečjem preteklih let, bila sprejeta povečana zgornja vrednost obračunske osnove na višino 3,50 din bruto/uro in priporočeno DO in TOZD, da glede na sorazmerno povečanje življenjskih stroškov proučijo možnost povečanja vrednosti obračunskih odnosov do gornje vrednosti s tem, da povečanje v posamezni TOZD ne znaša več kot 15%. TOZD oz. DO, ki jim 5% povečanje pomeni manj kot je zgornja meja, povečajo vrednost obračunske osnove za 15%, ostale pa na 23,50 din bruto/uro, ki je oločena zgornja vrednost. Nove vrednosti obračunskih osnov naj eljajo od 16. 8. 1980 dalje.

* * *

Delavski svet je določil, da v odsotnosti glavnega direktorja tov. GORISKA, ki je prevzel to funkcijo s 1. 9. 1980, vse njegove vloge, pravice in pristojnosti opravlja njegov pomočnik za koordinacijo proizvodnje tov. Vinko Kolenc. Nadalje je imenoval 7-članski redniški odbor Hmeljar, imenoval komisijo za samoupravne plošne akte, ki bo pripravljala osnutke samoupravnih splošnih aktov, redloge sprememb in dopolnitev; vodila postopek javne obravnave in sprejemanja, spremljala izvajanje sprejetih samoupravnih splošnih aktov in opravljala druge zadeve s področja interne zakonodaje SOZD Hmezad. Imenovana je bila tudi komisija za primopredajo odnosov med dosedanjim v. d. glavnega direktorja in imenovanim glavnim direktorjem.

* * *

Osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka, delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter za vračilo stroškov pri opravljanju oločenih del in nalog, ki ga je izdelala strokovna služba skupnih

služb SOZD, se daje v javno razpravo do 5. oktobra 1980. Na osnovi pripomb iz javne razprave bo izdelan čistopis predloga, ki se bo sprejemal z osebnim izjavljanjem na referendumih v drugi polovici oktobra 1980. Sestavni del omenjenega samoupravnega sporazuma je Metodologija analitične ocene del in kategorizacija del, ki med drugim določa imenovanje komisij za sistem delitve in vrednotenja del v DO in podkomisij v TOZD.

Na ravni SOZD je delavski svet imenoval 15-člansko komisijo za sistem delitve in vrednotenje del kot stalno komisijo delavskega sveta SOZD, ki jo sestavljajo delegati iz vseh DO. Za predsednika komisije je bil imenovan tov. Andrej Čulk iz CM, za strokovnega tajnika pa tov. Zlatko Jeriček iz skupnih služb SOZD Hmezad.

* * *

Poslovni odbor

V obdobju preteklih treh mesecev je imel poslovni odbor dve seji 14. 7. in 27. 8. 1980. 14. 7. je sprejel dodatne operativne stabilizacijske ukrepe, ki jih je potrebno izvajati oziroma izvesti na področjuboljšanja poslovnega reda, normativne ureditve disciplinskega kompleksa za preprečevanje povečanja poslovnih stroškov glede na plan omejevanja osebne porabe na ta način, da ne zmanjšujemo OD, ampak izdelamo stimulativnejše osnove nagrajevanja, ki bodo stimulirale večje delo. OZD morajo izdelati dodatne stabilizacijske ukrepe, ki se nanašajo predvsem na popravek razvojnih usmeritev, izdelavo takih temeljev plana, ki bodo zagotavljali racionalizacijo investicij, zastaviti razvojne usmeritve, tako da bodo prvenstveno povečevale izvoz ter zagotavljale večjo reprodukcijsko povezanost znotraj Hmezada in dosegale večjo rentabilnost vloženih sredstev.

* * *

Poleg sprejetega predloga virov in plana porabe sredstev za stanovanjsko izgradnjo v letu 1980 je bilo sklenjeno, da se v čakalni dobi za odobritev kredita za individualno gradnjo stanovanj omogoči posojiljemalcem premostitveno posojilo pri Ljubljanski banki s tem, da HiP oroči v ta namen za to obdobje 3 milijone dinarjev. Koristniki lahko koristijo premostitveno posojilo do polovice odobrenega posojila. TOZD tovarni krmil je bilo odobreno posojilo iz skupnega stanovanjskega sklada v višini 330.000,00 din do ZR/1980. Pričeli bomo z izterjavom tistih dolžnikov za stanovanjsko posojilo, ki so prekinili delovno razmerje v Hmezadu in izdelan bo pregled koriščenja obstoječega stanovanjskega fonda po delavcih, ki so prekinili delovno razmerje v Hmezadu in na osnovi ugotovitev uvedlo postopek za izpraznitev stanovanj. Za nakup stanovanj v usmerjeni stanovanjski gradnji občine Žalec bo najeto posojilo pri SSS Žalec. Odobrena je bila tudi zamenjava nakupa stanovanj v usmerjeni stanovanjski gradnji občine Žalec za potrebe DO Kmetijstvo Žalec (namesto v Žalecu, bomo kupili stanovanje v Doberteši vasi).

Sprejeta je bila vrsta samoupravnih sporazumov o trajnem medsebojnem sodelovanju pri izdelavi in preskrbi z umetnimi gnojili, združevanju dela in sredstev za proizvodnjo, prodajo in nabavo proizvodov in reprodukcijskega materiala, skupnem in enotnem nastopanju na domačem in tujih tržiščih zaradi preskrbe kmetijstva z dušičnimi gnojili, za preskrbo z zaščitnimi sredstvi in nabavo surovin iz uvoza za proizvodnjo zaščitnih sredstev in umetnih gnojil. Sprejet je bil tudi predlog osnutka samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za preskrbo celjske regije ter predlog aneksa k samoupravnemu sporazumu o skupnem nastopanju pri izvozu ter pridobivanju in koriščenju deviznih pravic med članicami SOZD Hmezad.

* * *

Na seji 27. avgusta je poslovni odbor obravnaval predlog programa investicij v letu 1980, poslovni rezultat v I. polletju 1980, predlog povečanja vrednosti obračunske osnove, odobritev štipendij za šolsko leto 1980/81 in predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupne hranilno-kreditne službe v Hranilnici in posojilnici SOZD Hmezad. Med drugim je poslovni odbor odobril nakup štirih stanovanj v družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji občine Celje v Celju in odobril najetje posojila za nakup standardnih najemnih stanovanj v družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji pri SSS Celje po pogojih VII. natečaja. Poleg sprejetega predloga okvirnega investicijskega plana za leto 1980 je sprejel predlog dodatnega združevanja sredstev za izgradnjo nove mlekarne glede na povečano predračunsko vrednost.

* * *

Na osnovi razpisa štipendij za šolsko leto 1980/81 in po predhodni uskladitvi predlogov s posameznimi DO so bile dodeljene štipendije za šolsko leto 1980/81 za študij na visokih, višjih, srednjih in poklicnih šolah skupaj 51 štipendistom. Status izrednega študenta za študij ob delu je bil odobren 8 delavcem.

* * *

Sprejet je bil dokončen predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Hranilnice in posojilnice SOZD Hmezad in dan v dokončen sprejem zborom članic — ustanoviteljicam HiP.

* * *

Poslovni odbor na tej seji ni izdal soglasja TOZD Tovarni krmil za razširitev dejavnosti, ker je bila obrazložitev pomanjkljiva. Tovarni krmil je predlagal, da posreduje odboru obširnejšo obrazložitev z navedbo predvidenega ekonomskega učinka dejavnosti, ki bi jo uvedli po izdaji soglasja.

J. Ojdanič

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ZDRUŽEVANJU IN UPORABI SREDSTEV ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO

Delavci temeljnih organizacij in delovnih skupnosti delovnih organizacij, združenih v SOZD Hmezad Žalec so na referendumih v juniju in juliju 1980 sprejemali predlog samoupravnega sporazuma o združevanju in uporabi sredstev za stanovanjsko izgradnjo in določitvi skupnih osnov za pridobitev stanovanjske pravice in posojil za izgradnjo ali nakup zasebnih stanovanj, ki je bil objavljen kot priloga Hmeljarja »Samoupravni predpisi« v maju 1980.

Rezultati glasovanja po posameznih TOZD in DSSS:

	Datum referenduma	Število glasovalcev	Glasovalo	Za	Proti	Neveljavnih
DO KMETIJSTVO ŽALEC						
TOZD Kmetijstvo						
Latkova vas	27. 6.	145	133	102	26	5
TOZD Kmetijstvo petrovčev	3. 7.	298	241	221	16	4
TOZD Tovarna krmil	18. 7.	41	29	26	2	1
DS Skupne službe	28. 6.	34	23	21	2	—
DO KMETIJSKI KOMBINAT ŠMARJE						
TOK Živinoreja in poljedelstvo	28. 7.	37	29	29	—	—
TOZD Proizvodnja in storitve	28. 7.	101	76	63	11	2
TOZD Kmetijska preskrba	28. 7.	34	33	32	1	—
DS Skupne službe	28. 7.	34	23	23	—	—
DO SADJARSTVO »MIROSAN« PETROVČE						
DO VRTNARSTVO CELJE	2. 7.	104	81	59	19	3
DO KMETIJSKA ZADRUGA »SAVINJSKA DOLINA«						
TZO Braslovče	30. 6.	14	14	10	4	—
TZO Gotovlje	30. 6.	16	10	9	1	—
TZO Petrovče	30. 6.	12	12	12	—	—
TZO Polzela	30. 6.	10	7	5	2	—
TZO Prebold	30. 6.	8	6	5	1	—
TZO Šempeter	30. 6.	10	9	7	1	1
TZO Tabor	30. 6.	46	4	4	—	—
TZO Trnava	30. 6.	11	9	8	1	—
TZO Vransko	30. 6.	10	8	7	—	1
DS Skupne službe	30. 6.	29	21	17	4	—
DO CELJSKE MLEKARNE CELJE						
DO HMEZAD EXPORT-IMPORT ŽALEC	30. 6.	65	50	32	17	1
DO CELJSKA MESNA INDUSTRIJA CELJE						
TOZD Proizvodnja mesa in izdelkov	28. 7.	256	192	170	21	1
TOZD Prodaja na veliko	28. 7.	79	54	41	12	1
TOZD Maloprodaja	28. 7.	127	98	97	—	1
TOZD Združena hladilnica	28. 7.	15	11	11	—	—
DS Skupne službe	28. 7.	82	52	49	2	1
DO STROJNA ŽALEC						
TOZD Storitve	28. 7.	102	98	88	10	—
TOZD Proizvodnja kmetijske mehanizacije	28. 7.	104	80	53	23	4
DS Skupne službe	28. 7.	15	13	13	—	—
DO GOSTINSTVO IN TURIZEM ŽALEC						
TOZD Samopostrežna restavracija	27. 6.	88	78	73	4	1
TOZD Hotel Hmezad	27. 6.	60	44	33	11	—
TOZD Hmeljar	27. 6.	49	44	41	—	3
DS Skupne službe	27. 6.	17	15	15	—	—
DO NOTRANJA TRGOVINA ŽALEC						
TOZD Veleprodaja	16. 6.	94	74	72	1	1
TOZD Maloprodaja	16. 6.	62	54	52	1	1
TOZD Transport	16. 6.	29	22	18	4	—
DS Skupne službe	16. 6.	45	40	36	1	3
SKUPNE SLUŽBE SOZD HMEZAD ŽALEC						
DS Skupne službe	25. 6.	77	69	67	2	—
INTERNA BANKA HMEZAD ŽALEC						
DS Skupne službe	16. 7.	35	28	28	—	—

V temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, razen v Hmezad Export-Import Žalec, je bil samoupravni sporazum o združevanju in uporabi sredstev za stanovanjsko izgradnjo z večino glasovalcev sprejet. Hmezad Kmetijstvo Ilirska Bistrica s TOZD DSSS in KZ Drava Radlje s TOZD in DSSS sprejemata navedeni samoupravni sporazum na ravni delovne organizacije, Cebelarna zadruga Mirošan Petrovčev sporazuma ni sprejemala.

Delavski svet SOZD Hmezad je na seji dne 12. 9. 1980 ugotovila da so delavci organizacij združenega dela v sestavi SOZD Hmezad na referendumih v juniju in juliju 1980 sprejeli samoupravni sporazum o združevanju in uporabi sredstev za stanovanjsko izgradnjo in določitvi skupnih osnov za pridobitev stanovanjske pravice in posojil za izgradnjo ali nakup zasebnih stanovanj in da sporazum stopi v veljavo.

Pravni oddel.

Žalec

Odkrili kip hmeljarja

Ob 112-letnici slovenskega taborskega tabora so v Žalcu organizirali taborske kulturne dneve od 5. do 13. septembra. V okviru teh je predsednik republiške konference SZDL Mitja Ribičič v soboto, 6. 9., odkril ob navzočnosti gostov iz avstrijske Koroške in številnih občanov kip hmeljarja.

Mogočen spomenik hmeljarja je delo kiparja Janeza Boljke, iz bron pa so ga ulili v umetniški livarni v Beogradu. Stoji na zahodni strani Žalca na prehodu iz starega dela mesta v novi del poleg samopostrežne trgovine Savinjskega magazina.

Govorniki ob odkritju so poudarili velik zgodovinski pomen tabora v Žalcu in njega izročilo ter veliko vlogo hmelja in marljivost hmeljarja za hiter razvoj doline.

Razstavo Janeza Boljke v Savinovem salonu so si ogledali številni gostje in domačini.

V okviru letošnjih taborskih dni so se v osnovnošolskem centru v Žalcu predstavila šolska kulturna društva žalske občine v dvorani centra je koncertiral violinist Franci Rizmal, v ateljeju centra pa je bil tudi koncert Učiteljskega pevskega zbora Slovenije.

Za zaključek pestrega praznovanja so zgodovinarji celjskega področja osvetlili pomen tabora na Slovenskem in še posebej pomen žalskega tabora. Gradivo simpozija bodo zbrali v posebni knjigi.

Zabukovška pihalna godba v ateljeju osnovnošolskega centra priredila samostojen koncert.

To osrednjo kulturno manifestacijo, ki naj bi postala vsa letna, so pripravili občinska kulturna skupnost, občinske in kulturne organizacije in Svoboda Žalec.

Javna dražba

za zidanci, stoječi na parc. št. 169/1, stavbišče — klet v izmeri 72 m² z dvoriščem v izmeri 49 m² in parc. št. 169/2, stavbišče — klet, v izmeri 68 m² z dvoriščem v izmeri 129 m², obe vpisani v vl. št. 102, k. o. Virštanj, ki sta družbena lastnina, imetnik pravice uporabe Hmezad Žalec.

Izklicna cena za parc. št. 169/1 z dvoriščem je 11.536,00 din.

Izklicna cena za parc. št. 169/2 z dvoriščem je 14.204,00 din.

Dražba bo 24. oktobra 1980 ob 10. uri na kraju samem.

Pred dražbo mora dražitelj — kupec vplačati kavcijo v višini 10 odstotkov izklicne cene in jo dobijo po dražbi vrnjeno, kupcu pa se s skupno pogodbo poračuna. Pravico udeležbe na javni dražbi imajo družbenopravne osebe in tisti občani, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje vinogradniške proizvodnje v proizvodno funkcionalni bližini zidanic.

Kupec pridobi lastninsko pravico na zidanci in pravico brezplačne uporabe parc. št. 169/1 oziroma 169/2 dokler na teh parcelah stojita ti zidanci.

Ogled zidanic je možen na kraju samem, vse ostale informacije v zvezi v javno dražbo dobijo zainteresenti na sedežu Kmetijskega kombinata Šmarje, v Šmarju pri Jelšah.

Kmetijski kombinat
Šmarje pri Jelšah

Ocenjevanje in bonitiranje hmelja letnika 1980

Hmeljna komisija za Slovenijo v Žalcu je 12. septembra z odločbo sklicala komisijo, opravila ocenjevanje vzorcev za določitev kakovostnih razredov hmelja letnika 1980. Ocenjevanja se je udeležilo devet članov komisije:

Dolarin Milan — predsednik, Inštitut Žalec;
 Dobovnik Kristjan — član, Hmezad export-import Žalec;
 Birska Vlado — član, Hmezad export-import Žalec;
 Omladič Edi — član, Hmezad, Kmetijstvo Petrovče;
 Korenjak Tone — član, Hmezad, Kmetijstvo, Latkova vas;
 Stepišnik Albin — član, Kooperant KZ Savinjska dolina, TZO Trnava;

Oset Franc — član kooperant KZ Savinjska dolina — TZO Petrovče;

Podjavoršek Lojze — član, Kmetijski zavod Maribor;
 Klemenčič Stanko — član, Agraria Brežice.
 Prisostvovali so tudi sekretar hmeljne komisije Sedovšek Tone, nekateri opazovalci, med njimi predsednik IO Poslovne skupnosti za hmeljarstvo Kolenc Vinko, tajnik Poslovne skupnosti Molan Vinko in drugi. Tudi bodoči prevzemalci Hmezada Export-import so bili na ocenjevanju in pomagali pri tehnični izvedbi.

Komisija je imela za oceniti 131 vzorcev savinjskega goldinga, 4 vzorcev aurore, 12 vzorcev apolona in 27 vzorcev atlasa.

Uvodoma je predsednik komisije podal nekatere podatke o letini. Ves maj in junij nas je pestilo pomanjkanje sonca in v zvezi s tem hladno vreme. Dežja ni bilo v izobilju, v maju celo izpod povprečja. Tako je hmelj do sredine junija zaostajal v višini za poldrug meter. Sredina junija, ko je bilo na srečo nekaj toplih in lepih dni, je hmelj začel intenzivno priraščati. Julij je še kar podel, v zadnji dekadi je pretiła že suša. Stalna zakasnelost v rasti je povzročila tudi pozno cvetenje in na srečo dolgo rast, saj so normalno razvite rastline savinjskega goldinga prešle iz faze cvetenja v tvorbo storžkov šele po 2. avgustu. Sorta aurora je kazala zgodnejše razvojne faze, zelo verjetno na račun zgodnejše rezi, kar je strokovna služba priporočala. Sorta atlas je fazo cvetenja zaključila šele po 8. avgustu.

Kljub vsem nevšečnostim je bil optimizem na mestu. Rastline so normalno dorasle, naredile so normalni habitus z nekoliko več listja in storžkov. Bilo je pričakovati drobnejši hmelj, ki je po tem tudi bil.

Imeli smo srečo, da tudi poškodb po ušeh ni bilo veliko, peronospora pa je bila še najmanjši problem. Več je bilo poškodb po petru in viharju in katastrofalno rušenje žičnic 12. avgusta. Do katastrofalnega rušenja, ko je padlo skoraj 100 ha betonskih žičnic, smo imeli po grobi oceni škode po toči 70—90 ton, po tem dnevu je škoda občutno poskočila. Škoda na pridelku hmelja ni bila najhujša, ker smo takoj po rušenju pričeli z obiranjem hmelja. Nepopolni so napor posameznih hmeljarjev, da so ta nezreli hmelj obrali, ga vlekli izpod žic in drog in s tal nakladali. Zavarovalnica Triglav je v tem primeru upoštevala tudi ta dodatna naporna dela in zato priznala večjo škodo, ob tem, da bo tudi kakovost slabša (komisija je ob bonitiranju to ugotovila).

Magister Ivo Ivančič od Zavarovalnice Triglav iz Ljubljane, inž. Vlado Kralj od KZ Savinjska dolina, Boris Čop od Zavarovalnice Triglav, inž. Jože Brežnik iz Kmetijstva Žalec so si ogledali vso škodo v hmeljiščih.

Ko smo ocenjevali pridelek letine že po katastrofi, smo ocenili, da ga bo v letu 1980 3.080 ton, kar že sedaj znani podatki in ustna izročila potrjujejo. Kljub temu, da je bil hmelj visoko gol, so bili proti vrhu storžki gosti, a kratki, drobljivost pa manjša. Izredno ugodna po nepopolnih podatkih, je volumska mera (škaf), kar na poprečju prejšnjih let (podatki sledijo).

Sorto atlas, ki je bila na dan rušenja komaj iz faze cvetenja, smo kljub temu obrali, čeprav je kazalo, da jo bomo morali pustiti na tleh. Interes pridelovalcev je bil na visokem nivoju v skrbi, da pridelamo čimveč ton hmelja. Vsem za trud ISKRENE ČESTITKE.

Meritve, ki so bile opravljene po rušenju žičnic v Šempetru (na porušeni) in v Gotovljah (na neporušeni), smo pričeli s 13. avgustom. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je na 10 vzorcev savinjskega goldinga bila teža 100 storžkov 10,2 grama, (normalno od 12 do 14 g) pri sorti aurora 11,2 grama (normalno od 15 do 18 g). Humulona je bilo kar dovolj — pri savinjskem goldingu 6,39%, pri aurori 12,30%.

Kasnejše meritve ob rednem obiranju, to je po 22. 8. pa so dale naslednje še nepopolne podatke (niso zajeti vsi do konca obiranja).

Teža škafa v kg				
Sorta	1980	1979	1978	1977
Savinjski golding	0,537	0,531	0,541	0,530
Aurora	0,749	0,678	0,761	0,702
Dolžina storžkov v mm				
Savinjski golding	25,7	31,6	26,3	26,36
Aurora	25,5	29,6	26,5	26,44

Iz obeh preglednih tabel je razbrati, da je bila teža škafa na solidnem nivoju, dolžina storžkov pa manjša kot leta 1979, zato pa je bilo v škafu več storžkov in tudi škaf zato nekoliko težji (teža 100 storžkov in število storžkov v škafu bomo analizirali kasneje in jih objavili v Hmeljarju).

Kemično kakovost smo tudi ugotavljali v času obiranja po sortah in sicer na alfa kislino (humulon), podatki pa še tudi niso popolni, po sortah pa izgleda takole:

Kemična vrednost Kultivar	Najvišji	Najnižji % alfa
Savinjski golding	9,3	6,2
Aurora	14,69	10,30
Atlas	12,42	10,61
Apolon	12,18	11,90

Vse je izračunano na absolutno suho snov, pri zračno suhem, t. j. 11% vlage, so vrednosti razumljivo nižje.

Nato so bile prečitane uzance za posamezne kakovostne razrede in smo na podlagi zbranih vzorcev ugotovili, da je število vzorcev in odstotek naslednji:

Sorta	1. klase		2. klase		3. klase		4. klase	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%
Savinjski golding	81	61,83	46	35,11	4	3,06	—	—
Aurora	43	67,18	21	32,82	—	—	—	—
Atlas	16	59,25	11	40,75	—	—	—	—
Apolon	5	41,66	7	58,34	—	—	—	—

Precej vzorcev je bilo zdrobljenih in so izven klase (verjetno bo ob prevzemu 3. ali 4. klase), tudi pokvarjenih vzorcev je bilo nekaj (4. klase), ponekod pa ogromno primesi (peclji, listi), kar bo treba rešiti na drug (ne komisijski) način s sklepom 10 Hmeljarške poslovne skupnosti, da se bo proizvajalcu odbijalo na teži, ali pa zaračunavalo stroške prebiranja, morda celo oboje skupaj. Brez ustrezne kazni bi v bodoče obirali vsi slabo, na vsak način pa prikrajšali tiste, ki lepo obirajo in prebirajo, kar ne spada med hmelj. Vedeti moramo, da slabo obran hmelj prodamo ceneje ob povečanih dodatnih stroških.

Sestavila iz poročila in zapisnika komisije Milan Dolarin, dipl. ing. agr. in sekretar hmeljne komisije Tone Sedovšek, kmet. ing.

Kako naprej?

Če hočemo trajneje odpraviti pomanjkanje mesa vseh vrst in doseči kontinuirano založenost mesnic, se bomo morali potruditi vsi.

Za sedanje in za pretekla pomanjkanja mesa v prodaji se navadno zaključijo: »Krivi so mesarji.« Taka ocena pa je za moje poznavanje situacije enostranska, zato bi v tem prispevku želel navesti nekaj predlogov o tem, kaj bi moral kdo napraviti, da se bo situacija začela postopoma izboljševati. In ker je na splošno navada, da začnemo vedno pri rejcu, bom tako začel svoje razmišljanje tudi jaz.

Rejci, lastniki krav, v tej situaciji ne bi smeli zapraviti osnove za pridelovanje mesa. Ta osnova je teliček. Žal ugotavljamo, da jih pri nas vse več pokoljemo in tako že kar tradicionalno povzročamo stalno upadanje reje goved za meso. Ne zavedamo se, da si s tem delamo izredno nacionalno škodo. Žal se tudi ne zavedamo, da grobo kršimo zakon o prepovedi klanja goveda, ki je izšel že l. 1971, pa se ga nihče ne drži, ali pa se ga drže le redki zavedni posamezniki. Statistike tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji poročajo o katastrofalnem, skoraj 50 odstotnem zakolu, mi vsi pa k temu na najrazličnejše načine celo prispevamo. Sprašujem se: Kje je naša zavest? Kaj je z našo kulturo in kam nas to vodi? Če ne bomo do te kategorije živali bistveno in zelo hitro spremenili našega odnosa, ne bo čudno, če bo govedine v naših mesnicah vedno manj.

Za teletino še vedno smatramo meso, pridobljeno iz 90 do 100 kg težkega telička, čeprav svet pozna teletino pridobljeno z zakolom 180 do 200 kg težkih telet. Ta teleta so pitana po načinu pridobivanja »belega mesa«, ali pa so intenzivno pitana z močno krmo. Ze samo ta ukrep bi prihranil polovico telet ob enaki količini pridobljene teletine za rejo mladopitanih goved, ki mora postati glavna uporabna kategorija kvalitetnega svežega govejega mesa. Enako kot rejci, tudi klavnice, ki bi naj bile edini likvidatorji telet, nimajo do te kategorije pravilnega odnosa. Navadno neusmilje-

no pokoljejo teleta, ki jih dobijo na odkupih, kot da je njihova edina naloga klanje. Pa to ni res; tudi za klavnice velja, da morajo v okviru svojih možnosti spremeniti odnos do zdravega govejega podmladka tako, da odkupljena, za nadaljnjo rejo sposobna teleta posredujejo rejcem v nadaljnjo rejo. Če tega ne počnejo, si v bistvu žagajo vejo, na kateri sedijo in slej kot prej se jim bo zlomila.

Poglejmo zdaj še problem nevestnega uničevanja telet z vidika potrošnika. Največ je takih, ki zgolj zaradi gurmanskih nagibov, ne pa zaradi potrebe ubijajo teleta in jih vlagajo v skrinje. Vsi pa dobro vedo, da je teletina v zmrzovalniku kaj hitro izsušena in kakovostno dosti manj vredna kot mlada sveža govedina. Vsa našeta kritična dejstva imajo še en negativen učinek. Bolniki, ki bi vsaj občasno morali, zaradi predpisane diete, dobiti telečje meso, ga po redni poti v mesnici ne morejo kupiti.

Teletina bi morala za njih biti na razpolago. Če bi vsi našeti akterji spremenili dosednji škodljiv odnos do nekontroliranega uničevanja telet, bi ne bilo bojazni, da ne bo telet za nadaljnjo rejo.

Na koncu naj omenim še čuvarje zakonitosti, to so inšpekcijske službe, ki dobro vedo za že omenjeni zakon, pa so tudi do našete problematike gluhe in brezbrizne. Vsaj meni ni poznano, da bi po določilih omenjenega zakona že koga kaznovale.

Spoštovani bralci, pred kratkim sem na nekem posvetovanju slišal naslednjo anekdoto: Če v Holandiji gost v gostišču naroči teletino, se ostali gostje s pomilovanjem ozro vanj rekoč: »NEKDO JE BOLAN.«

Kaj v takšnih primerih razmišljamo mi? ANDI

Približno določanje vsebnosti koruzne silaže ter suhe snovi

(po dr. Grossu)

Približujemo se času spravila koruzne silaže, zato bo kmetovalcem, ki želijo pravilno odmerjeno hraniti svojo živino dobrodošel spodaj navedeni obrazec za vrednotenje pridelka silažne koruze doma.

Koruzo pridelujemo kot energetski dodatek v osnovnem obroku naših živali, zato, če nam je vreme naklonjeno, ne silirajmo pred začetkom klene zrelosti (ko že ne moremo stisniti soka iz zrnja).

SS — suha snov
SV — škrobna vrednost

UGOTAVLJANJE SUHE SNOVI (SS)

a) Pri pripravi silaže (kombanjsko spravilo)

Primer:

Silaža	1000 g	Izsušitev vode	700 g	Izsušitev vode + 10 % ostanka vode	700 g 30 g
Ostanek sušine	= 300 g	Vsebnost vode	730 g ali 73 %	SS (suha snov)	270 g ali 27 %
Od tega 10 %	= 30 g				
Skupaj					1000 g ali 100 %

DOLOČANJE KRMNE VREDNOSTI SILAŽNE KORUZE

a) Za približno ugotovitev škrobne vrednosti (SV) v kg koruzne silaže lahko uporabljamo naslednji vzorec:

SV/kg silaže = vsebnost SS (v %) × 6,4 — 10

Primer:
vzorec koruzne silaže ima 27 % SS
 $27 \times 6,4 = 172,8$
 $- 10$
 $162,8 = \text{ca. } 163 \text{ SV/kg}$

b) Za ugotovitev surovih proteinov (beljakovin) se uporablja naslednji vzorec:

% prebavljenih beljakovin/kg koruzne silaže = vsebnost SS (v %) × 0,035 + 0,33.

Primer:
silažna koruza ima 27 % SS
 $27 \times 0,035 = 0,945$
 $+ 0,330$
 $1,275 \% \text{ ali } 12,75 \text{ g/kg}$
koruzne silaže.

ZVZ Celje
Mirko Pristovšek, ing. agr.

II. kongres o hrani

V začetku novembra bo v Novem Sadu II. kongres o hrani na temo Vključevanje Jugoslavije v mednarodno delitev dela in izvoz prehrabnih izdelkov. Naši vidni strokovnjaki so pripravili referat Jugoslavija v boju za hrano v mednarodnih ekonomskih odnosih. Prijave referentov še pričakujejo.

V srednjeročnem načrtu do 1985. leta se predvideva izvoz kmetijskih pridelkov in izdelkov v vrednosti ene milijarde in pet sto milijonov dolarjev.

Vy

Kepo kratko zrezane koruzne silaže stisnite v dlan in okrog 1 minute stiskajte:

pod 25 % SS = iztisnete rastlinski sok,

23—25 % SS = kepa obdrži obliko — soka ni,

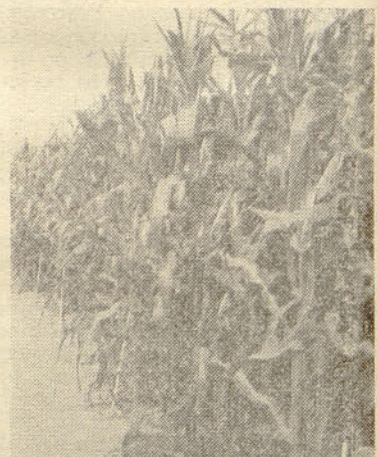
preko 35 % SS = kepa razpada.

b) Pri gotovi silaži s sušenjem v štedilniku, pekaču:

1000 g (1 kg) koruzne silaže sušite v pekaču 1 uro pri srednji temperaturi in nato vzorec tehtajte.

Izguba teže je vrednost vode.

Računati je potrebno na to, da vzorec še vedno vsebuje ca. 10 % vode.

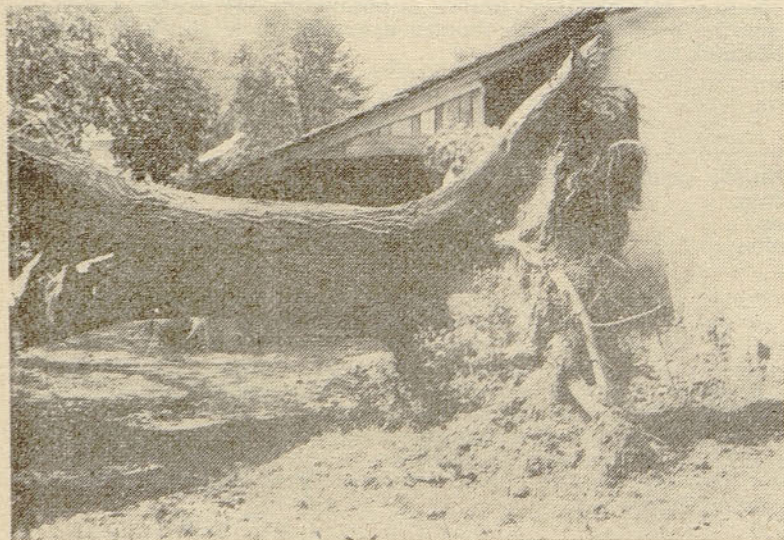
Tudi silažna koruza kasni. Ji bo slana prizanesla?

VRANSKO

RAZSTAVA GOB

Prvo soboto v septembru je bila razstava 141 vrst gob v hotelu Prebold, kjer ste jih cel naslednji teden tudi naročali pripravljene kar na 20 načinov. Trinajstega in štirinajstega septembra je bila v stari osnovni šoli na Vranskem razstava kar 180 vrst gob, ki so jo pripravili aktivni domačini s pomočjo gobarjev iz raznih krajev Savinjske doline. Našli so tako redko gobo, da je tudi znana poznavalka gob Bertosi Mara iz Lovrenca na Pohorju ni mogla prepoznati, pa so jo morali razstaviti kot neznano in seveda neužitno.

Vy

Močan veter s sunki viharja ni povzročil velike škode samo na žičnicah, marveč tudi na stavbah in ruval drevje, debelo kot je ta oreh v Sempetru

Z ribezom ni dohodka

V zadnjem obdobju veliko pišemo in razpravljamo na raznih nivojih o dohodkovnih odnosih v kmetijstvu. Kljub zagotoviteli ni vidnega napredka in uspeha. To se je videlo letos pri formiranju odkupne cene ribeza, ko je po težkih razgovorih med proizvajalci, predelovalci in trgovino končno pristala na 23,50 dinarja.

Kot po navadi so krajši konec potegnili ribezarji, saj je pri večletnih nizkih donosih ribeza odkupna cena na meji rentabilnosti. Za primerjavo je bila leta 1977 odkupna cena 20 din za kg, leta 1978 je bila 22 din, naslednje leto je bila ista, letos pa skromno povišana na 23,50 din.

Dejstvo je, da so se proizvodni stroški pri oskrbi ribeza, to so gnojila, škropiva in tudi stroški obiranja, v času od leta 1978 dvignili za okrog 50 odstotkov.

Letošnja odkupna cena za ribezarje ni bila stimulatívna ali morda samo za najboljše. Pri formiranju lanske in tudi letošnje odkupne cene nismo imeli pridelovalci prave besede in ne moči vplivati na nastalo ceno, ker smo pač bili od predelovalne industrije in trgovine preglasovani.

Ribezarji mislimo, da smo premalo upoštevani in da bi bilo potrebno v bodoče obratiti in iskati boljše rešitve. Če nismo doma zainteresirani za pridelke črnega ribeza, bi kazalo vključiti

se v izvoz, kjer nudijo višjo ceno in tudi devize. Zdi se nam tudi nepravilno, da zremo za odkupno ceno šele v času obiranja, ali šele po obiranju.

Ribezarji smo zapostavljeni, posebno če se primerjamo s hmeljarji, ki imajo dosti boljše pospeševalno službo in tudi zagotovljeno oskrbo z repromaterialom. Za večje in stalnejše do nose naj bi bolj sodelovala pospeševalna služba, ker je ribez zelo zahtevna in intenzivna kultura. Pred nami so še problemi novih sort zaradi predvidenega strojnega obiranja, obramba proti brstni pršici, vzroki osipanja ribeza in še kaj.

Zaradi že navedenih nestimulativnih odkupnih cen že zelo upada zanimanje za nove nasade in ribez kot kultura nazaduje in propada. Po zelenem planu bi naj bilo letos v Sloveniji 1000 ha ribezovih nasadov, pa smo komaj na polovici. Glede na to, da je črni ribez visoko vreden prehraben in zdravilen proizvod narave, je velika škoda, da nazaduje. Nujno bi bilo zboljšati pogoje pridelovanja in doseči trajno in večjo rodno st. Z boljšo ceno bi morali stimulirati srednjedobrega ribezarja, ki pridelava okoli dva kg na grm. Boljši od teh naj nekaj akumulirajo, slabši pa naj pridelovanje ribeza opustijo in se usmerijo v druge manj intenzivne kulture.

inž. Franc Valenčak

Ce bo jesen topla in lepa, bo tudi grozdje dozorelo

Oživimo inventivno dejavnost

UVOD

Za prva leta po vojni je bila na vseh, tudi na inovacijskem področju, značilna revolucionarna zagnanost in želja, da bi kar najhitreje obnovili in razvili gospodarstvo. Materialna nadomestila mnogokrat niso bila pomembna in inovatorji so se zadovoljevali tudi z neustreznimi nagradami.

Vse bolj je spet prisotna misel, da mora inventivna dejavnost postati nenehna skrb in področje vsakdanje samoupravne prakse organizacij združene dela, vendar pa praksa kaže na premajhno angažiranost vseh delavcev, ki bi lahko z aktiviranjem svojih fizičnih in umskih sposobnosti dosegli boljše rezultate.

V Hmezadu je inventivna dejavnost dolga leta životarila. Tu

di leto inovacij (1975 in 1976) ne pomeni pomembnejšega premika, saj smo npr. v letih 1975—1979 registrirali in nagradili le dva predloga tehničnih izboljšav, drobnih idej in zamisli posameznikov pa nismo znali pridobiti, čeprav vemo, da so na tem področju še velike neizkoriščene možnosti.

Nekatere delovne organizacije z našega območja so z oživitvijo inventivne dejavnosti pritegnile k sodelovanju širok krog inovatorjev in s tem dosegli velike uspehe. Tako so npr. v železarni Štore v letih 1975—1978 inovatorji prijavi več kot 300 predlogov in s tem prihranili preko 47 milijonov din, aktivni pa so tudi inovatorji v SIP, Zarji, EMO ...

S to akcijo želimo pridobiti vse tiste, ki pri svojem vsakdanjem delu iščejo možnosti bodi-

SOZD HMEZAD ŽALEC

Komisija za inventivno dejavnost

AKCIJA:

NAGRADA VSAKEMU INOVATORJU

PRICENJAMO Z AKCIJO »NAGRADA VSAKEMU INOVATORJU«, V KATERO SE LAHKO VKLJUČIJO VSI DELAVCI SOZD IN S SVOJIMI PREDLOGI PRISPEVAJO K IZBOLJSANJU POSLOVNIH REZULTATOV. VSAK PREDLOG BOMO NAGRADILI S 300,00 DIN, VSAK IZVEDEN PREDLOG PA SE DODATNO PO DOLOČILIH PRAVILNIKA O INVENTIVNI DEJAVNOSTI. POZIVAMO VSE DELAVCE, DA SE AKTIVNO VKLJUČIJO V AKCIJO.

si za izboljšave delovnih postopkov ali za povečanje rezultatov dela.

STROKOVNO IZRAZOSLOVJE

Pri vsakdanjem delu se med avtorji različnih predlogov in tudi med ostalimi dogaja, da si nekatere izraze, ki zadevajo obravnavano problematiko, razlagajo napačno. Kljub temu, da so vsi opredeljeni v Pravilniku o novacijah, jih ponovno predstavljamo.

DOSEŽKI INVENTIVNE DEJAVNOSTI pomenijo izume, tehnične izboljšave in koristne predloge.

INOVACIJA je pojem, s katerim označujemo uporabo dosežkov inventivne dejavnosti v gospodarstvu, itd. Preprosto lahko rečemo, da pomeni inovacija uporaba izumov, tehničnih izboljšav, koristnih predlogov, itd. v vsakdanji praksi.

IZUM pomeni novo ustvarjalno rešitev določenega tehničnega problema, ki se lahko uporabi v industrijski ali kakšni drugi gospodarski dejavnosti.

PATENT je edina oblika zaščite izuma, ki se pridobi le na podlagi prijave izuma pri pristojnem organu v predpisani obliki in vsebini. Pri nas je to Zvezni zavod za patente v Beogradu. Izum ni zavarovan, če ni patentiran.

LICENCA je pravica do uporabe tujega patenta. Nosilec patenta s pogodbo v celoti ali delno odstopi pravico do izkoriščanja izuma drugi osebi.

TEHNIČNA IZBOLJŠAVA predstavlja tehnično rešitev, izvedeno z uporabo poznanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, s katerimi se doseže povečanje produktivnosti dela, prihranek materiala in energije, boljše izkoriščanje strojev, izboljšanje kvalitete proizvodov, kontrole proizvodnje in s tem neposredno ali posredno prispeva k povečanju dohodka.

KORISTNI PREDLOGI so vsi tisti predlogi, ki ne spadajo med izume in tehnične izboljšave, predstavljajo pa racionalizacijo izvajanja kateregakoli delovnega postopka. V to skupino uvrščamo predloge, ki predstavljajo prenašanje posameznih tehničnih izkušenj iz drugih organizacij, iz strokovne literature, na osnovi opravljanja specializacij ali sodelovanju na strokovnih posvetovanjih, itd., in prispevajo k boljšim poslovnim rezultatom.

Sem štejemo tudi predloge, ki so v zvezi z izboljšavami na or-

ganizacijskem področju, predloge, ki se nanašajo na komercialne posle, finance, varnost pri delu, kadrovske posle, itd.

NAMEN IN POTEK AKCIJE

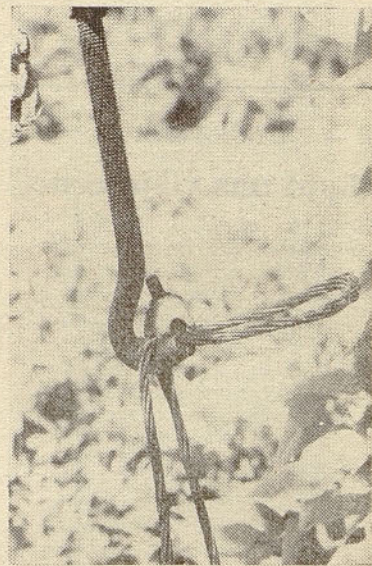
Namen akcije je pritegniti vse delavce k razmišljanju o pomankljivostih, ki nas spremljajo in k reševanju le-teh. Vse rešitve oziroma inovacijske predloge predlagatelj prijavlja na posebnem formularju, ki ga dobi pri referentu za inventivno dejavnost oziroma pri vodstvu DG ali TOZD. Formular je potreben za to, da avtor poleg inovacije popiše tudi ostale podatke, ki so potrebni pri nadaljnji obravnavi.

Ce predlagatelj nima možnosti sestaviti formularja za prijavo inovacije sam, mu je dolžan pomagati vodja organizacijske enote, v kateri predlagatelj dela.

Izpolnjen formular pošlje ali osebno dostavi referentu za inventivno dejavnost, oziroma vodstvu DO ali TOZD.

ZA VSAK PREDLOG, KI PRISPE V OBRAVNAVO KOMISIJE ZA INVENTIVNO DEJAVNOST, JE PREDLAGATELJ INOVACIJE UPRAVICEN DO NAGRADE 300 DIN za vsak sprejet in izveden predlog pa se določa višina nadomestila na osnovi določil Pravilnika o inventivni dejavnosti.

Pričakujemo, da se boste akciji odzvali s predlogi s svojega področja delovanja in s tem prispevali k razvoju podjetja.
(Nadaljevanje na 10. strani)

Nategi in vleki so bili ponekod premočni, ta kavelj je komaj, a še zdržal

(Nadaljevanje z 9. strani)
spevali k reševanju problemov
in motenj pri delu, s tem pa k
boljšim poslovnim rezultatom.

Konferenca OO ZSMS Hmezad
je v 6. in 7. številki razpisala na-
gradno tekmovanje »Najboljši
mladi inovator«, ki je v teku, za-
to mladince še enkrat pozivamo,

da se vključijo v to tekmovanje,
s tem pa tudi v to akcijo.

Vsak prizadeven delavec ima
najbrž predlog že v mislih, zato
ga takoj napišite, izpolnite prilo-
ženi formular in ga dostavite re-
ferentu za inventivno dejavnost
oziroma vodstvo DO ali TGZD.

Zoran Kriker

Pravilnik o reševanju stanovanjskih potreb delavcev

V skladu s 109. členom samo-
upravnega sporazuma o združe-
vanju in uporabi sredstev za stano-
vanjsko izgradnjo morajo del-
avci temeljnih organizacij v se-
stavi SOZD Hmezad Zalec spre-
jeti pravilnik o reševanju stano-
vanjskih potreb delavcev TOZD.
(Glej Samoupravni predpisi št.
36, Hmeljar 10/1980.)

Pravilnik o reševanju stano-
vanjskih potreb delavcev TOZD
ureja naslednje zadeve:

— splošna načela pri dodelje-
vanju stanovanjskih posojil de-
lavcem;

— združevanje in razpolaganje
s stanovanjskimi sredstvi;

— planiranje stanovanjske iz-
gradnje;

— razpolaganje s stanovanji;

— osnove in merila za dode-
ljevanje stanovanj oziroma po-
sojil;

— lastna udeležba;

— postopek za pridobitev sta-
novanja oziroma posojila;

— ostale zadeve.

Pravilnik izhaja iz načela, da
so temeljni nosilci vseh odloči-
tev v stanovanjskem gospodar-
stvu delavci temeljne organiza-
cije in da delo ter rezultati de-
la zagotavljajo materialni in
družbeni položaj delavcev v zdru-
ženem delu.

Sredstva za stanovanjsko iz-
gradnjo so izključno namenska
in jih uporabljamo za:

— gradnjo in nakup družbenih
stanovanj;

— adaptacijo stanovanj v druž-
beni lastnini;

— združeno namensko varče-
vanje in dodeljevanje stanovanj-
skih posojil;

— za druge namene v zvezi s
stanovanjsko gradnjo.

Stanovanjsko posojilo lahko
sprejme delavec za:

— nakup stanovanja ali stano-
vanjske hiše;

— gradnjo stanovanja ali sta-
novanjske hiše;

— adaptacijo, prezidavo stano-
vanja oziroma stanovanjske hi-
še.

Posamezni delavec lahko sprej-
me posojilo v znesku do 200.000
din. Višina posojila se lahko
spremeni glede na spremembo
cen v gradbeništvu in glede na
višino razpoložljivih sredstev.

Vsak delavec — prosilec za
pridobitev stanovanja oziroma
posojila mora prispevati svoja
finančna sredstva kot lastno ude-
ležbo.

Postopek za dodeljevanje stano-
vanj oziroma posojil se začne
z javnim razpisom, ki se objavi
v glasilu Hmeljar in na oglasnih
deskah.

Delavec temeljne organizacije
mora vložiti prijavo za dodelitev
stanovanja oziroma posojila v
roku 30 dni od dneva objave. Tem-
eljna organizacija mora prijave
delavcev posredovati službi
za družbeni standard SOZD Hme-
zad.

Služba za družbeni standard
vodi evidenco prijav in na osno-
v poročila komisije za ugotav-
ljanje stanovanjskih in drugih
razmer delavcev pripravi oceni-
tev izpolnjevanja pogojev delav-
cev za dodelitev stanovanj oziro-
ma posojil.

Na osnovi ocenitve sprejme
predlog prednostne liste komisi-
ja za delovna razmerja TOZD.

Na predlog prednostne liste
ima vsak delavec pravico poslati
ugovor.

Dokončno prednostno listo
sprejme delavski svet TOZD.

Na osnovi dokončno sprejete
prednostne liste izda komisija za
delovna razmerja TOZD odločbo
o dodelitvi stanovanja oziroma
posojila posameznemu delavcu
TOZD.

Delavci TOZD sprejmejo pra-
vilnik o reševanju stanovanjskih
potreb delavcev z osebnim izjav-
ljanjem na referendumu.

Pravni oddelek

HMEZAD ZALEC

Komisija za inventivno dejavnost

PRIJAVA

IZUMA, TEHNIČNE IZBOLJŠAVE, KORISTNEGA PREDLOGA

Tovariš,

zaposlen v TOZD, na delovnem mestu

zaposlen v TOZD, na

delovnem mestu, stanujoč

v — na, pošta

PREDLAGAM

(izum, tehnično izboljšavo ali koristni predlog) pod nazivom:

.....

Predlog sem pripravil sam na lastno pobudo oziroma po na-
logu

Ali predlog je izdelala skupina avtorjev, in to:
(navesti iste podatke, kot za posameznega avtorja)

1.

2.

3.

Prilagam točen opis — elaborat izuma, tehnične izboljšave
oziroma koristnega predloga.

V, dne

Podpis prijavitelja:

Prijava je sprejeta dne ob uri in
vpisana v register izumov, tehničnih izboljšav in koristnih
predlogov.

Referent za inovacije:

Zig

INA — PETROKEMIJA

Čakajo nas višje cene

Tovarno gnojil v Kutini je
obiskal Jakoš Blažević in si ogle-
dal gradbišče II. faze tovarne.

Ob tej priložnosti je predsed-
nik kolegijskega poslovnega od-
bora INA — Petrokemija Milan
Juračić med ostalim dejal, da se
že nekaj let naglo slabšajo od-
nosi v primarni delitvi na škodo
petrokemične proizvodnje. Viso-
ke podražitve surovin, energije,
rezervnih delov in uvoženim su-
rovinam: surovemu fosfatu, ka-
lijevemu kloridu, tipleksu in
drugim niso spremljala poveča-
nja prodajnih cen. Povzročila so
občutne izgube. Najnovejša po-
dražitve uvoženega plina in dru-
gih vrst energije, vreč in podob-

nega so se povečali stroški po-
slovanja, ki jih lahko izravnava-
jo le s hitrimi popravki cen iz-
delkov. Predlogi za podražitve iz-
delkov že mesece ležijo pri zvez-
nih organih, po drugi strani pa
ne dovolijo izvoza gnojil, čeprav
bi bilo koristno s stališča pove-
čanja dohodka.

Ina št. 776

Vy

Rekordna vinska letina

Francija je lani pridelala 84
milijonov hl vina, Italija 80, Špa-
nija 45, SZ 30, Argentina 24, Por-
tugalska 13, ZDA 16, Romunija
9, ZRN 7 in Jugoslavija 6,5 mi-
lijonov hl vina.

Gostinstvo

Aktualni problemi

Težak položaj, v kakršnem se
je znašlo naše gospodarstvo, je
bistveno spremenil tudi pogoje
gospodarjenja v naši gostinstvo-
turični dejavnosti.

Dosledno izvajanje stabilizacijske
politike in omejevanje živ-
ljenjskega standarda ima posledice
v fizičnem upadanju prometa
in vseh temeljnih organizaci-
jah. Na drugi strani pa povzro-
čajo podražitve osnovnih mate-
rialov, surovin in storitev hitrejšo
rast porabljenih sredstev in s
tem nedoseganje ustrezne rasti
dohodka. Posledica tega je, da
ni mogoče v dani situaciji z
ozirom na resolucijska načela
poviševati osebnih dohodkov.

Z ozirom na prakso iz pretek-
lih let lahko sicer sklepamo, da
bodo rezultati drugega polletja
neprimerno boljši, kar kažejo že
podatki zadnjih dveh mesecev.
Vendar so pred nami novi pro-
blemi. S prvim septembrom so

se povečale nabavne cene pijač,
povišale so se cene kruha in
vsem močnatim izdelkom, večje
so cene goriva, predvideva se
podražitev mesa in ob vsem tem
ostaja odprto vprašanje naših
prodajnih cen, ki so zaenkrat še
zamrznjene. Kljub temu, da ra-
čunamo po 15. septembru s po-
višanjem prodajnih cen, se vpra-
šujemo ali ne bo vse to zopet
pomenilo fizičen upad prometa.

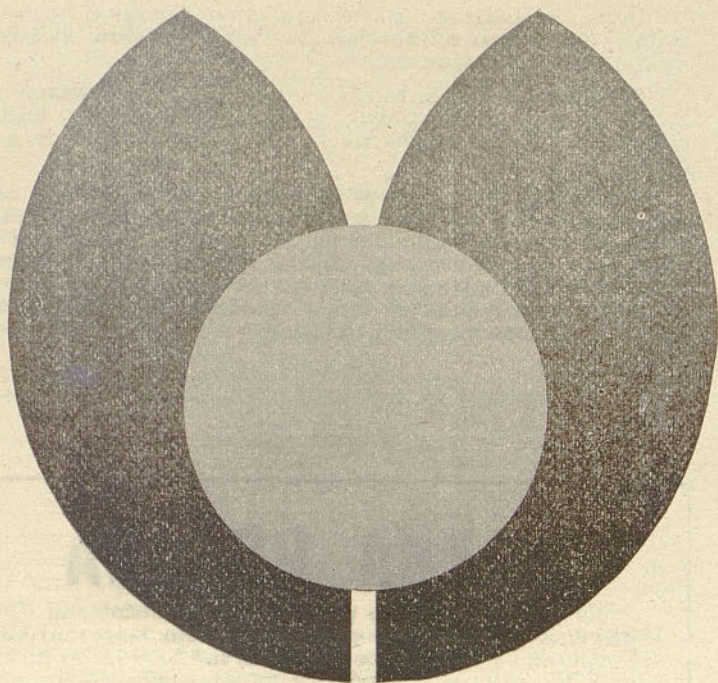
Miloš Franković

VELENJE

OBČINSKA RAZSTAVA ŽIVINE

V Skalalah pri kmetu Arliču —
p. d. Špehu je bila v soboto
6. septembra živinorejska razsta-
va. Enaintrideset kmetov — ko-
operantov je razstavilo 74 glav
govedi. Priznanja so podelili naj-
boljšim kravam, najboljšim pri-
delovalcem mleka in najboljšim
kooperantom za pomembne do-
sežke v kmetijsko tržni proizvodnji
in prizadevno družbenopoli-
tično delo.

Vy

31. oktober - dan varčevanja

Oktobar - mesec varčevanja

Hranilnica in posojilnica Hmezad Žalec opravlja naslednje hranilno kreditne posle:

- zbira hranilne vloge delavcev in kmetov,
- zbira druga sredstva občanov,
- organizira združevanje sredstev članic za naložbe v razširjeno reprodukcijo v zasebnem kmetijstvu,
- najema bančne in druge kredite za kmete in članice,
- daje investicijske kredite za proizvodne namene članom združnih organizacij,
- daje potrošniške in druge kredite delavcem, kmetom in drugim vlagateljem v skladu z zakonom,
- daje kredite članicam in interni banki,
- izplačuje za delavce Hmezada osebne dohodke,
- sprovaja odkup kmetijskih pridelkov in gozdarskih proizvodov preko hranilnih knjižic.

Hranilnica in posojilnica postaja spet glavni vir financiranja v zasebno kmetijstvo

Zato varčujte pri svoji Hranilnici in posojilnici!

TOZD TRANSPORT

Kako dolgo še tako?

Poslovanje v naši TOZD pridobiva nove širše oblike dela. Na tržišču se vse bolj pojavljamo tudi kot organizator prevoza. Zupanje, ki smo si ga pridobili z našim delom, je žal le izven SOZD Hmezad. Zakaj ne uspejo doma?, je vprašanje, s katerim se večkrat soočamo. Nerazumljivo je tudi, da se pojavlja kot izvajalec in organizator prevoza izven naše republike nam konkurenčni prevoznik.

Koliko časa bomo pričali takšnem delu?

Ali nismo vključeni v SOZD Hmezad zaradi skupnih interesov, skupnega vlaganja in sodelovanja na vseh področjih?

Morda je res, da je področje, ki ga omenjam, za SOZD Hmezad premajhnega značaja, kljub temu pa je vse, kar se danes dogaja, v nasprotju s skupnimi interesi.

Večkrat sem že omenjal možnosti vključevanja TOZD Transport v oblike, ki bi bile za nas in vse DO v SOZD Hmezad koristne. Razgovori in poizkusi vključevanja so že v osnovi zatrti zaradi nezaupanja in neurejenih odnosov med DO. Zelo močna je stara zakoreninjenost in prepričanje posameznikov, da se obračajo na naše konkurente. Priča smo bili tudi nenormalnim dogodkom, ki so našo SOZD Hmezad postavili v dokaj čudno luč. Zavedati se moramo, da smo predstavljeni izven meja naše republike kot »Hmezad« in da se kot prevoznik in organiza-

tor pod istim imenom pojavljamo vsakodnevno tudi mi. Ni nam vseeno, ko odgovarjamo na vprašanja naših poslovnih partnerjev, zakaj se organizacija in prevoz tovora za Hmezad poverja drugim prevoznikom.

Kljub vsemu se zelo uspešno vključujemo v vlogo organizatorja in prevoznika, posebno na področju Srbije.

Sporazumi o prevzemu prevoza in organizacije prevoza na področje Slovenije, Istre in zgorajnjega dela Hrvaške so podpisani z ITM Beograd in »NAVIP« Beograd, prav tako uspešno izvajamo sporazum o organizaciji prevoza za celotno prodajo SIP programa na področje Jugoslavije od »Agrotehnik« Ljubljana in DO Notranja trgovina TOZD Veleprodaja.

Kaj moramo storiti, da si bomo zaupanje pridobili tudi doma?

Upravičene so kritike na vodilne in vodstvene strukture SOZD Hmezad, ki se ne posvečajo velikim interesom malih TOZD.

Zakaj dopuščajo samovoljno odločanje posameznikom, ki morda marsikje iščejo osebne interese, ne pa interese družbe. Čas je, da medsebojne odnose uredimo na širšem področju kot je delitev in organizacija dela, s tem bi se uredili odnosi in povečala možnost razvoja manjšim TOZD. Vedno bolj smo prepričani, da to lahko izvedemo s

podporo in angažiranjem vodilnih struktur in DPO na nivoju SOZD Hmezad.

Kako dolgo bo potrebno še čakati, da se uresniči tisto, kar bi že moralo biti zdavnaj urejeno?

Jože Jurak

že 15. 10. 1979 in tako prihaja do izpolnitve pogodbe z enoletno zamudo, kar nas je tudi prizadelo v poslovanju.

Upamo, da bomo prostore usposobili čimprej za naše potrebe in tako nudili kupcem še kvalitetnejšo izbiro in preostrežbo kot doslej.

Filip Lesjak

Notranja trgovina

Prevezli smo prostore od Zarje

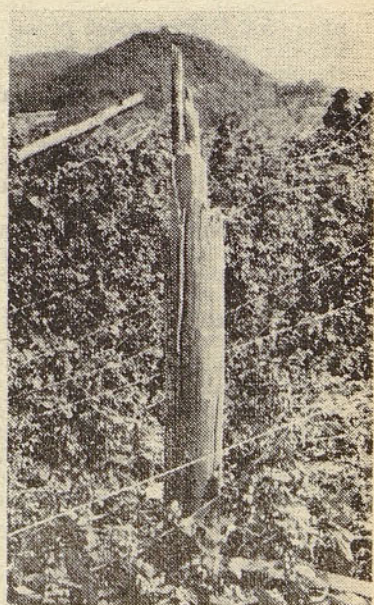
V začetku leta 1979 smo z DO Zarja Žalec sklenili pogodbo o nakupu prostorov in zemljišč v Žalcu, ki mejijo na našo blagovnico in si perspektivno zagotovili razvoj naših skladiščnih kapacitet na tej lokaciji.

Zemljišče, ki smo ga kupili od Zarje, meri 4.218 m². Na tem zemljišču je nekaj manjših zgradb, ki jih bomo lahko uporabljali za poslovne prostore in večja hala, ki jo bomo uporabljali za skladiščenje barv.

Celotno zemljišče je utrjeno in ograjeno, tako, da bo tu možno skladiščiti tudi blago na prostem.

Tako bomo svoje skladiščne kapacitete povečali, kar je že nujno potrebno zaradi stiske s skladiščnim prostorom v Blagovnici.

Kljub obljubam in podpisani pogodbi moramo pripomniti, da Zarja ni spoštovala dogovorjenih pogodbenih rokov, saj bi nam morala prostore prepustiti

Na Brodeh pri Vranskem je uijma v avgustu podrla leseno žičnico

Izvajanje samoupravnih sporazumov o trajnem poslovnem sodelovanju

Delavci v organizacijah združenega dela samoupravno usklajujemo in urejamo družbenoekonomske odnose ter interese v družbeni reprodukciji s samoupravnimi sporazumi. S samoupravnimi sporazumi usklajujemo in urejamo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti v odnosih združevanja dela in sredstev (ZZD — 27. člen).

SOZD HMEZAD ureja odnose s poslovnimi partnerji s Samoupravnimi sporazumi o trajnem poslovnem sodelovanju. S temi sporazumi želimo vzpostaviti trdne poslovne odnose, zasnovane na načelih skupnega planiranja ter ostvarjanju in delitvi skupnega prihodka.

Trajno poslovno sodelovanje po teh sporazumih temelji na naslednjih načelih:

- medsebojna enakopravnost podpisnic,
- prevzemanje skupne odgovornosti za razširjeno reprodukcijo in trajno povečanje produktivnosti dela,
- skupno prevzemanje rizika za skupno dogovorjene odločitve v poslovnem sodelovanju,
- enakopravni medsebojni vpliv na poslovno in razvojno politiko podpisnic,
- javnost dela in poslovanja z omogočanjem vpogleda v vse knjigovodske in druge evidence podpisnic, ki se nanašajo na skupno poslovanje ob istočasni odgovornosti zavarovanja poslovnih tajnosti,
- dosledno uresničevanje delitve skupno ustvarjenega dohodka na podlagi določenih osnov in meril, ki so postavljena na osnovi vloženega dela in sredstev.

Cilji takšnih sporazumov so:

- razvijanje socialističnih samoupravnih in družbeno ekonomskih odnosov,
 - povečanje skupne produktivnosti dela in dohodka,
 - razvijanje proizvodnih in prometnih zmogljivosti,
 - dolgoročno medsebojno sodelovanje na osnovi skupnih dohodkovnih povezav,
 - skupni dogovori in sprejem planskih obveznosti iz skupnega poslovanja,
 - sprejemanje medsebojnih pravic in odgovornosti iz skupnega poslovanja,
 - skupno programiranje in usklajevanje nadaljnjega razvoja primarne proizvodnje, predelave in prometa blaga,
 - skupno oblikovanje proizvodno prodajnih cen za skupne proizvode in skupno opredeljevanje ekonomskih kriterijev pri formiranju cen proizvodov,
 - skupno zagotavljanje dinarskih in deviznih sredstev za uresničevanje skupno dogovorjenih programov.
- V samoupravnih sporazumih o trajnem poslovnem sodelovanju navedemo tudi področja, za katera se sporazumemo za sodelovanje. Takšna področja dela so:
- tehnologija primarne kmetijske proizvodnje, kooperacije in odkup vseh vrst kmetijskih pridelkov,
 - vzreja živine, predelava in prodaja proizvedenih proizvodov,
 - združevanje sredstev za skupno financiranje zastavljenih programov,
 - hranilno kreditno in interno bančno poslovanje,
 - elektronska obdelava podatkov, itd.

Področja sodelovanja podrobneje opredelimo s skupnim planiranjem. Srednjeročni proizvodno prodajni plani določajo okvirne količine proizvodnje in prodaje posameznih vrst blaga in blagovnih skupin, predvideno dinamiko po letih in ukrepe za realizacijo. Z letnimi proizvodno prodajnimi plani konkretiziramo določila srednjeročnega plana.

Samoupravni sporazumi o trajnem poslovnem sodelovanju pa se v praksi kažejo le kot drugačna oblika pogodbenih odnosov, saj uresničujemo le tista določila, ki so vezana na kupoprodajne, le v redkih primerih tudi na dohodkovne odnose, ostala področja pa zapostavljamo. Kljub temu, da so določila sporazumov jasna, poslovni odbori kot skupni organi sporazumov, niso zagotovili doslednega izvajanja sporazumov zaradi nedefiniranega postopka izvajanja.

Z namenom, da bi oživel dejavnost na osnovi sprejetih samoupravnih sporazumov o trajnem poslovnem sodelovanju, smo izdelali organizacijsko navodilo o izvajanju določil sporazumov. S tem organizacijskim navodilom urejamo področje skupnega planiranja sodelovanja, kar predstavlja osnovo za izvedbo še drugih določil. Tako je v navodilu opredeljen postopek in nosilci srednjeročnega in letnega planiranja, spremljanja in analize sodelovanja, kot tudi roki za izvedbo nalog. S takšnim pristopom zagotavljamo enotnost in red pri izvajanju določil sporazumov.

Kljub vsem prizadevanjem za oživitev dejavnosti na osnovi določil sporazumov in navodila o izvajanju se na tem področju kaže še veliko nerešenih vprašanj in neurejenih relacij.

Tako npr. komercialne službe neresno pristopajo k planiranju sodelovanja in ne zagotavljajo ustrezne spremljave uresničevanja sodelovanja. Največkrat odnose regulirajo mimo sporazumov in organov sporazumov, takšen pristop pa ohranja stare oblike izključno tržnih odnosov.

Tudi poslovni odbori kot skupni organi sporazumov še vedno niso zaživel in dosegli svojega namena, ki je skrb za uresničevanje določil, saj so njihovi člani največkrat le formalno imenovani, vsaka nadaljnja aktivnost pa izostane.

Organi upravljanja, ki sprejemajo samoupravne sporazume o trajnem poslovnem sodelovanju, bi morali zahtevati občasno informacijo o izvajanju sporazumov.

Strokovne službe, ki bi naj s podpisnicami sporazumov aktivno sodelovale na »nekomercialnih« področjih, ponavadi za takšne sporazume in njihova določila sploh ne vedo, kaj šele da bi se vključevale v izvajanje.

»Problemov in krivcev« je prav gotovo še veliko. Le z zavzetostjo vseh delavcev, naj bodo izvajalci določil sporazumov ali upravljalci, ki sporazume sprejemajo, bo ta oblika poslovnega sodelovanja na samoupravno dogovorjenih osnovah lahko resnično zaživel. Rezultati, izhajajoči iz takšnega sodelovanja, bodo prav gotovo potrdili pravilnost pristopa in nas vzpodbudili, da bo samoupravno reguliranje odnosov postalo naša nujnost in vsakdanja praksa.

Zoran Kriker
RS — EOO

JAVNA DRAŽBA

Na podlagi zakona o prometu z nepremičninami (Ur. list SRS 19/76), zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (Ur. list SRS 13/74) in v skladu s Pravilnikom o prodaji zemljišč, stavb in posameznih delov stavb v družbeni lastnini delavski svet Hmezad Export-import Žalec razpisuje

JAVNO DRAŽBO

sobe v izmeri 4×3,5 m s pripadajočim balkonom, ki leži v pritličju stanovanjskega četverca v Žalcu, Savinjska c. 19 kot del stanovanja desno od stopnišča.

Izklicna cena znaša 105.000,00 din (z besedo: stopettisoč 00/100 din).

Javna dražba bo dne 21. 10. 1980 ob 8. uri v sejni sobi SOZD Hmezad Žalec, DS Skupne službe Žalec, Žalskega tabo- ra 1 (I. nadstropje).

Udeleženci javne dražbe morajo pred pričetkom dražbe vplačati varščino v višini 10 % od izklicne cene.

Po končani javni dražbi se varščina dražitelju, ki ni uspel, vrne, kupcu pa se poračuna v kupnino.

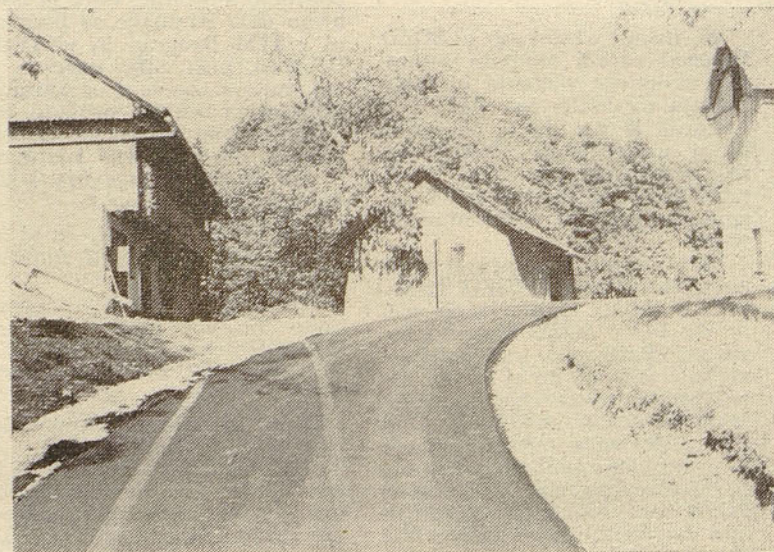
S kupcem se v roku 30 dni po končani dražbi sklene pis- mena pogodba.

Prednost pri nakupu ima ob enakih pogojih imetnik sta- novanjske pravice, ki lahko tudi v roku 48 ur po končani jav- ni dražbi, izjavi, da je kupec pod enakimi pogoji.

Vse stroške v zvezi s kupno pogodbo, prenosom lastništva in prometni davek plača kupec.

Vse ostale informacije, lahko zainteresirani dobijo v SOZD Hmezad Žalec, DS Skupne službe, Pravni oddelek.

Predsednik delavskega sveta
Hmezad Export-import Žalec
Jože Zagode

Marljivi kmetje iz Jajč, KS Andraž, so vložili ogromno dela, mate- rialnih in finančnih sredstev v novo asfaltirano cesto, ki je tudi pre- bivalcem Sevčnika močno olajšala dostop v dolino

Naloga občin pri uresničevanju kmetijske politike

Gospodarska stabilizacija je postala že pravi pojem v našem družbenoekonomskem dogajanju. Prodrla je že skoraj do vsakega delavca in občana ter nas tako psihološko dobro pripravila za nalogo v naslednjem obdobju.

O sinhronizaciji gospodarskih tokov smo intenzivneje in bolj pogljoblveno začeli razpravljati že lani, ko nas je k temu spodbudilo predsedstvo CK ZKJ, v naši republiki pa smo družbenopolitično aktivnost v to smer naravnali zlasti po 5. seji CK ZK Slovenije. V teh prizadevanjih je kmetijstvo zadnja leta veliko prispevalo h krepitvi materialne osnove združenega dela, čeprav ni doseglo predvidene rasti. Če takega napredka v agroživilskem kompleksu ne bi bilo, bi bila nestabilnost gospodarstva v naši republiki in v posameznih občinah gotovo še večja. Toda stabilizacijske rezerve so v kmetijstvu še izredno velike, naša naloga pa je, da jih v naslednjem planskem obdobju izkoristimo za boljšo preskrbo prebivalstva. Prav širokemu spletu problemov proizvodnje hrane pa je bil posvečen lanski posvet, na podlagi katerega je bil izdelan osnutek akcijskega programa za uresničevanje politike razvoja kmetijstva in živilstva v socialistični republiki Sloveniji v letu 1980.

Iz vsebine teh sklepov in akcijskega programa bi bile naloge občin pri uresničevanju razvoja kmetijstva in živilstva ter spreminjanju družbenoekonomskih odnosov na vasi naslednje:

Zemljiška problematika, urejanje kmetijskih zemljišč za usposobitev za sodobno, veliko tržno kmetijsko proizvodnjo, je dolgotrajna naloga vseh, ki se tako ali drugače ukvarjajo s kmetijstvom. Z zemljišči v zasebni lastnini, takih je v Sloveniji še 85 odstotkov, pa so povezana poleg gospodarskih še mnoga sociološka vprašanja. Znana drobnoposestna struktura in razparceliranost sta nadaljnji specifični problem glede na zahteve sodobne kmetijske tehnologije in tehnike. Združevanje dela, sredstev in zemlje bo dolgoročen družbenoekonomski proces. Skupnosti kmetov, ki temelje na zakonu o združevanju kmetov, so tiste oblike svobodnega organiziranja in odločanja, ki omogočajo kljub drobni posestni strukturi, predvsem zaradi lastnih interesov, združevanje materialnih in umskih zmogljivosti za večjo proizvodnjo hrane in večji dohodek. Na področju urejanja kmetijskih zemljišč zaostajamo za planskimi cilji in to v veliki meri prav zaradi tega, ker nismo dovolj dobro in pravočasno organizirali zasebnega kmetijstva po sodobnih tehnoloških načelih in s tem nakazali potrebo lastnikom drobnolastniških posesti po nujnih agrarnih operacijah. Poseben problem predstavljajo tako imenovani polovični kmetje, ki si zagotavljajo svojo eksistenco iz vira zaposlenosti ter zaradi tega ne čutijo potrebe po ekonomičnejši proizvodnji in ovirajo agrarne procese, kot so vključevanje v melioracije, komasacije in združevanje v razne skupnosti. Pri vseh teh operacijah ima izreden pomen občina ter njeni organi in družbenopolitične organizacije. Kmetijske organizacije združenega dela, kmetijsko zemljiške skupnosti, občina in pristojni organi morajo agrarne operacije kot prednostno dejavnost vnesti v svoje planske dokumente, letne in dolgoročne razvojne načrte. Družbenopolitična aktivnost v občini, v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih mora pozitivno delovati in vplivati na uveljavitev napredne kmečke miselnosti, kadar gre za posege na zemljiščih v zasebni lastnini. Izredno pomembna pa je funkcija Kmetijske zveze Slovenije in pristojnega organa za kmetijstvo v občini, ki mora priti do veljave pri izvajanju odloka o agrarnih operacijah. V praksi nastopi čestokrat problem delitve nalog med kmetijskimi organizacijami in KZS, pa čeprav so z zakonom načelno opredeljene in predvideno njihovo tesno sodelovanje. Nujno pa je tudi zaradi učinkovitosti akcije že predhodno točno določiti in razdeliti naloge.

Velik del slovenskih kmetijskih zemljišč leži v hribovitih predelih, kar pravzaprav poudarja značilnost naše ožje domovine. Vedno bolj spoznavamo prednosti razgibane slovenske pokrajine, pri čemer postajata razen kmetijske in gozdne proizvodnje turistični in narodnoobrambni vidik najpomembnejša. Toda te prednosti v hribovitih predelih bomo izkoristili le, če bo tam ostal človek, ki je poglavitni dejavnik gospodarskega razvoja na tem področju, ki bo opravljal pomembne naloge pri proizvodnji hrane, varstvu narave, za kar pa mora imeti ekonomski interes in pogoje sodobnega standarda. Vsako zaščiteno kmetijo v hribih bi morali ohraniti, pri čemer bi morala imeti takšna kmetija izjemne ugodnosti pri kreditiranju, morala bi biti deležna večje pozornosti strokovne službe in družbe kot celote.

— V naslednjem srednjeročnem obdobju je ena od najpomembnejših nalog intenzifikacija rastlinske proizvodnje in prestrukturiranje setvene sestave v smeri pridelovanja tržnih poljščin in proizvodnje krme po programu družbenega dogovora, ki pravi, da je potrebno pridelati 85 odstotkov hrane v Sloveniji. Zato mora ta aktivnost bolj kot doslej postati skrb in naloga občin, ki so odgovorne za uresničevanje plana na svojem območju. Vse to naj bi uresničevale s pogostejšim obravnavanjem kmetijstva na sejah skupščin in izvršnih svetov, veliko družbeno odgovornost pa za to akcijo nosijo sveti za družbenoekonomske odnose v kmetijstvu pri SZDL.

— Da bi napravili konec stihijalnemu poseganju v kmetijski prostor, je že zakon leta 1973 uzakonil izdelavo prostorskih planov v občinah. Od takrat mineva že 7 let, sprejetje prostorskih planov pa odlagamo že drugič. Sprejeti naj bi bili kot prostorski del srednjeročnih družbenih planov občine do konca leta 1980. Pri opredelitvi namembnosti zemljišč je potrebno zagotoviti dosledno upoštevanje zakonitosti in objektivno danost možnosti za kmetijsko proizvodnjo ter cilje dolgoročnega družbenega razvoja občin. Skupščine občin so odgovorne za dosledno izvajanje prostorskih planov.

— Posebno aktualno področje, ki bi ga morali vključiti v program aktivnosti, je socialni problem kmečkega prebivalstva, s katerim se pri nas nihče stalno in temeljito ne ukvarja. Skupnost starostnega zavarovanja kmetov prav gotovo ne more opraviti vsega, kar se je nakopičilo na tem področju v povojnih letih. Vedno bolj se moramo zavedati, da je socialno stanje kmečkega prebivalstva, to pa velja še posebej za hribovita območja, tesno povezano z gospodarskim položajem kmetijstva in da socialne razmere na vasi odločajo tudi o tem, kakšen bo napredek kmetijske proizvodnje. Zato se je potrebno v občini takoj lotiti izdelave programov komasacij, programiranja oblikovanja kompleksov ter programa kmetijske proizvodnje na zemljiščih, ki so opuščena, oziroma na zemljiščih, na katerih se proizvodnja ekstenzivira, to pa so ostarele kmetije in nekmečka in polkmečka gospodarstva, ki bi po programu zakona o preživilinskem varstvu kmetov prešla v zemljiški sklad. Poleg občinskih skupščin so za to področje odgovorne kmetijske zemljiške skupnosti. Se posebej je nujno poudariti položaj kmečke žene, otrok in mladine. Na prvem mestu so možnosti za izenačevanje kmečkih otrok z drugimi otroki. Doseči bi bilo treba sistemsko izenačitev vseh otrok in uvesti enotna merila za zagotovitev otroških dodatkov.

Problemska konferenca SZDL Slovenije je že leta 1976 zavzela stališča in sklepe o družbenoekonomskem položaju kmečke žene v SR Sloveniji. Vemo, da kmečka žena — proizvajalka postaja vse pomembnejši dejavnik v razvoju slovenskega kmetijstva. To velja tako za povečanje kmetijske proizvodnje in za dvig delovne storilnosti kot za krepitev samoupravno družbenoekonomskih in kulturnih odnosov v kmetijstvu in ohranjanju natalitete na vasi. Vendar pa praktični položaj kmetovalke ne ustreza načelnim opredelitvam. Ze pred sedanjim srednjeročnim obdobjem je bila zahtevana uvedba popolnega varstva kmetice ob rojstvu otroka. To je ostalo neizpolnjeno. *Kmetijski proizvajalki ob rojstvu otroka, ki zahteva najboljšo nego, ne priznavamo ustreznega nadomestila, čeprav vsi vemo, da nobena mati ob rojstvu otroka ni sposobna delati. V sistemu zdravstvenega varstva kmetijskim proizvajalkam ni zagotovljena pravica do nadomestila izpadlega dohodka.*

To bi morali v okviru republike uveljaviti enotno, naloga občin pa je, da se zavzemajo, da bi ta problem v okviru republike enotno izpeljali v novem zakonu o zdravstvenem zavarovanju. Po zadnjih podatkih se je kmečko prebivalstvo toliko zmanjšalo, da izenačitev kmetijske proizvajalke ob rojstvu otroka z drugimi materami ne bi zahtevalo veliko sredstev.

— Ob obravnavi novega zakona o združevanju kmetov so bili v središču pozornosti dohodkovni odnosi. Učinkovitost prizadevanj za hitrejšo samoupravno preobrazbo kmetijstva zmanjšuje nezadostna povezanost primarne kmetijske proizvodnje s predelavo in trgovino. To ustvarja nezanesljivost v proizvodnih usmeritvah, neurejenost tržnih razmer in odtujevanje dohodka proizvajalcem. Ovira za uveljavljanje dohodkovnih odnosov so pogosto administrativni ukrepi, ki že vnaprej določajo, koliko pripada posameznemu udeležencu v skupni proizvodnji. Slaba akumulativnost kmetijstva pa je še poslabšala položaj, saj se brez dohodka težko razvijajo dohodkovni odnosi in zaradi tega želi vsak proizvajalec zadržati tak položaj, kot mu ga omogoča predpisana cena. Cene kmetijskih pridelkov niso usklajene s cenami reprodukcijskega materiala. Tu občine težko kaj storijo, ker je to sistemsko vprašanje, morali pa bi ga rešili na ravni republike. Se večji problemi neurejenosti cen pa so med republikami, pa čeprav obstajajo razni dogovori in sporazumi. Največ težav občutijo obmejne občine pri odkupu živine in telet, ko nastaja razlika v odkupni ceni tudi do 20 dinarjev po kilogramu. Zakon o blagovnem prometu in na njegovi osnovi občinski odloki, ki pa še niso sprejeti v vseh občinah, so dostikrat neučinkoviti predvsem zaradi šibke aktivnosti inšpekcijskih služb in organov ljudske milice. Rešitev pa je tudi v sprostitvi cen tem proizvodom in v večji proizvodnji predvsem govejega in svinjskega mesa.

Določen red na področju spoštovanja pogodbene proizvodnje in tudi ohranjenja prehranske bilance v občini pa bi bilo moč zagotoviti s selekcijsko davčno politiko. To bi morale občine preučiti glede na ustavo in zakon o združenem delu.

Čeprav smo kmetijstvo označili za prednostno dejavnost v resoluciji in drugih dokumentih, je ta oznaka preveč deklarativna. Odnos do kmetijstva in delavcev, ki delajo na tem področju še vedno ne ustreza pomenu te dejavnosti. Poudarjamo pomen zadostne količine proizvodnje hrane, hkrati pa dopuščamo, da zaradi drugih gospodarskih in razvojnih problemov niso pravočasno sprejeti družbeni in ekonomski ukrepi, ki bi spodbujali dosledno uresničevanje sprejetih usmeritev. Sestav naložb v korist agroživilske celote se ne uresničuje tako, kot je bilo dogovorjeno in planirano v srednjeročnem programu. Obseg naložb v kmetijstvo je bil precej manjši v preteklem obdobju in to predvsem v primarni proizvodnji, kjer so največje potrebe po spreminjanju preživelih tehnoloških postopkov ter po skupnih naložbah kmetov in kmetijskih organizacij. Pri usklajevanju in uresničevanju kreditne politike bi občine morale spoštovati prednostni red naložb in iskati skupaj s kmetijskimi organizacijami razne vire povezanosti s porabniki hrane glede skupnih naložb. V zadnjem času precej poudarjamo preveliko število komunalnih klavnin, soočamo se z nerentabilnostjo in slabo izkoriščenostjo proizvodnih zmogljivosti. To je sicer res, vendar bi bil učinkovitejši ukrep večje naložbe v primarno proizvodnjo in

(Nadaljevanje na 14. strani)

s tem povečanje surovinske baze za vso klavniško industrijo ter tesna povezava med njima.

V akcijskem programu je nakazanih še mnogo področij in nalog občin, kot so programi intenzivnejšega izkoriščanja morja, kraškega sveta in planin, ustanavljanje in delovanje interesnih skupnosti za preskrbo s osnovnimi živili v vseh potrošniških središčih ter povezovanje s primarno proizvodnjo. V mnogih občinah, kjer imajo naravne možnosti, bi morali posvetiti več pozornosti ovčereji in drugim enostavnim oblikam izkoriščanja hribovitega sveta, ki je pomemben predvsem z vidika SLO, analizi družbenoekonomskih odnosov v kmetijskih organizacijah, združitvi hranilno-kreditnih služb, kmetijskih in gozdno gospodarskih organizacij, izvedbi skupnega zavarovanja, sodelovanju izvršnih svetov skupščin občin z medobčinskimi zbornicami, programu odkupa pšenice, programu setve in spravilu sladkorne pese v severovzhodni Sloveniji, pripravi izhodišč za zakonsko ureditev obdavčenja po dejanskem dohodku. Posebna pozornost pa bo dana racionalnejšemu razvoju klavne in mesnopredelovalne industrije.

Ob obilici nalog s področja agroživilskega kompleksa pa bi želel še posebej poudariti delo in vlogo ter položaj strokovno-pospeševalne službe, ki je razen zemlje odločilni faktor pri proizvodnji hrane. V kmetijskih organizacijah dela na področju pospeševanja in spreminjanja družbenoekonomskih odnosov je premalo strokovnjakov. Po presoji republiškega centra za pospeševanje kmetijstva je prikazana raznovrstna angažiranost in obremenitev strokovnih delavcev — pospeševalcev pretirano visoko. Rezultati dela pospeševalne službe so močno odvisni od organizacijske oblike znotraj delovne organizacije in materialne osnove za izvajanje akcij.

Republiška konferenca SZDL je v izhodiščih za zagotavljanje pogojev za hitrejši razvoj kmetijstva, za uveljavljanje novih družbenoekonomskih odnosov in preobrazbe vasi jasno opredelila stališča o nujnosti samoupravnega združevanja sredstev za pospeševanje kmetijstva, ki je pomemben element za izvajanje začrtanega programa. Doslej so bila uresničena že številna prizadevanja izvršnih svetov skupščin, Zadrugne zveze Slovenije in sekcije za kmetijstvo pri Skupnosti slovenskih občin za preoblikovanje občinskih skladov. Tako je že v 40 občinah, verjetno pa sedaj že v več, v celoti izvedeno preoblikovanje občinskih pospeševalnih skladov v SIS ali pa se sredstva združujejo po samoupravnih sporazumih. Torej je že v 40 občinah, verjetno pa sedaj že v več, v celoti izvedeno preoblikovanje občinskih pospeševalnih skladov v SIS ali pa se sredstva združujejo po samoupravnih sporazumih. Torej se v vse več občinah združeno delo odloča združevati sredstva za financiranje kmetijskih pospeševalnih programov. Tu velja opozoriti predvsem na študijo RS ZSS o socialni preobrazbi vasi, ki pojavov in gibanj na vasi ne ocenjuje zgolj z vidika proizvodnje hrane, temveč tudi s širših družbenih, ekonomskih, socioloških in ekoloških vidikov. Iz študije, ki dokumentirano dopolnjuje izhodišča republiške konference, sledi, da bi se organizacije združenega dela izven agrara morale vključevati v občinske skupnosti za pospeševanje kmetijstva in aktivnim odnosom po tej poti izražati dolgoročne interese svojih kolektivov.

Vendar pa smejo kljub vsem tem ugotovitvam po mnenju službe družbenega knjigovodstva temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti združevati sredstva le iz sklada skupne porabe po zaključnem računu. To stališče zagovarjajo s tem, da ta samoupravna interesna skupnost nima zakonske podlage. Zato je združena zveza na predlog sekcije za kmetijstvo pri Skupnosti slovenskih občin izdelala predlog sprememb zakona o intervencijah v kmetijstvu in porabi hrane. Bistvo tega predloga je v tem, da se združevanju sredstev v SIS da zakonska podlaga, ki bo omogočila TOZD in delovnim skupnostim združevanje sredstev iz dohodka. Ta predlog je bil sprejet na kopskem posvetu, na sestanku predsednikov LJ skupščin ter zapisan kot predlog za obravnavo na zboru združenega dela Skupščine SRS. Kljub posredovanju izvršnih svetov občin in skupin delegatov pa predlog še ni dobil zakonske verifikacije. O tem, kdo je kriv in kje se je zataknilo, ne bi razpravljali, dejstvo pa je, da s tem še enkrat potrjujemo, da je trditev, češ da je kmetijstvo prednostna dejavnost, zares preveč deklarativna.

Ivan Kozole
Občina kot komuna št. 2

»...Ce revolucionarna organizacija mladine želi uspešno opravljati svojo vlogo, se ne sme zapirati vase in v ozek krog tako imenovanih »mladinskih problemov«, ampak mora biti tesno povezana z ekonomskimi, samoupravnimi, političnimi in drugimi interesi in potrebami človeka na delovnem mestu v tovarni, v mestu, na vasi ali v institucijah drugih družbenih dejavnosti. Kajti interesi in potrebe mladine pravzaprav niso nič drugega kot del interesov in potreb delovnih ljudi. In prav zato mora naša družba odločneje ustvarjati možnosti za odgovorno angažiranje mladine na vseh področjih družbenega življenja...«

Kardelj: Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, 1977.

Redna knjižna zbirka Prešernove družbe

Letoŕnjo zbirko petih knjig, vezanih v celo platno, z večbarvnim ŕitnim ovitkom (broŕiran bo le koledar) in tiskano na brezlesnem papirju, dobite za vsega 240 dinarjev. Ce ne potrebujete trdih platnic, se lahko odločite za broŕirane knjige, ki inajo večbarvne plastificirane platnice. S tem strošek za nakup knjig ŕe zmanjšate, saj zbirka petih knjig v takŕni vezavi stane le 190 dinarjev.

Takŕne cene omogoča le Preŕernova družba, ob visokih nakladah in s finančno pomočjo ŕirŕe skupnosti. Zajeten snopič dobrega druŕinskega branja bo letos vseboval:

1. **PREŠERNOV KOLEDAR ZA LETO 1981** z vsakomur dobrodoŕlim mesečnim koledarskim delom, opremljenim z barvnimi publikacijami slik Ivane Kobilce. Poleg tega bodo v knjigi, ki bo velikega formata in bo obsegala okrog 200 strani, zanimivi zgodovinski, zunanje politični in drugi članki, pa pesmi in krajŕa proza vidnih slovenskih pisateljev, vrsta informacij in ŕe marsikaj zanimivega, vse mikavno ilustrirano in res primerno branje za vse leto.
2. **SLOVENSKE OTROSKE PESMI** z naslovom **NAJ MI SIJE SONCE, NAJ MI POJE SRČECE** bo knjiga tistih ljudskih pesmi, ki jih otrok najprej ŕliŕi iz materinih ust, izbral jih je Janez Menart, ilustrirala Marlenka Stupica.
3. **DELOVN DAN SESTRE MARJE** je nadvŕe prodorna, odkrita pripoved, ki jo je za Preŕernovo druŕbo napisal ANTON INGOLIČ, govori pa o ŕivljenju medicinske sestre in njenem srečavanju s problemi sodobnega mestnega ŕivljenja.
4. **VELIKA ZMEDA** srbskega avtorja Stevana Jakovljeviča je kronistično natančno, zanimivo delo, ki obravnava razpad kraljevine Jugoslavije, razpad, ki je bil tako tragičen za naŕe ljudstvo. Večji format.
5. **ZDRAVJE V DRUŕINI** je naslov poljudno pisane knjige prof. dr. Mihe Likarja, knjige, ki prinaŕa dobrodoŕle nasvete za vsakogar, od otrok do starejŕih ljudi. Ilustrirano.

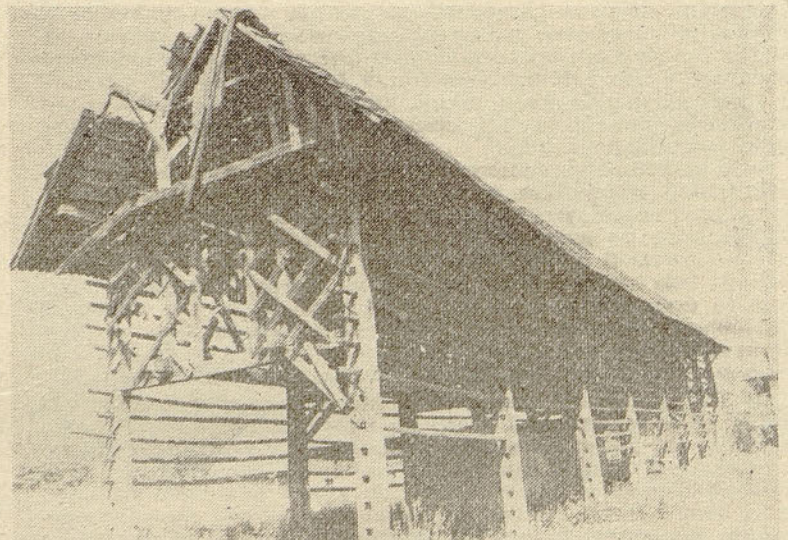
Naročnikom, ki z zbirko Preŕernove druŕbe ŕelijo prejeti ŕe delo iz svetovne knjiŕevnosti, priporočamo: Max von der Grūn: **BLODNI OGENJ IN PLAMEN**. Ta roman je izredno ŕivo napisana pripoved delavca, ki je čisto po svoje, brez bliŕŕa, zato pa tem bolj jasno in trpko doŕivljal čas nemŕkega gospodarskega »čudefa«.

Vezana zbirka Preŕernove druŕbe s to dodatno knjigo stane 360 din, broŕirana pa 280 din.

PREK 1500 STRANI ZANIMIVEGA BRANJA. VSE KNJIGE BODO NAROČNIKI PREJELI KONEC NOVEMBRA 1980.

Zbirko lahko naročite v uredniŕstvu Hmeljarja ali Preŕernova druŕba, Borsetova 27, 61000 LJUBLJANA.

Vy

Odpisan

Prispevek kmečkega dekleta

— Poslušajte mojo ljubezensko zgodbo — mi je rekla, ko je vsa zadihana lovila sapo, mi gledala v oči, kakor da je to zahteva in ne prošnja.

— Poslušajte, zapišite, pošljite. Naj bero, naj izvedo, da kmečka dekleta nismo tako poceni. Pribiti bi morala: hribovska kmečka dekleta. Mnogi mislijo: vse, kar je s hribov doma, to je za dolince poceni, zastonj. Pa ni res. Vsaj v mojem primeru ne. Nisem edina, mnogo nas je. Pravijo nam: lepe, neumne, najcenejša delovna sila. Hvala za tako ničeve komplimente. Pravzaprav pa je moja zgodba na moč žalostna. Stokrat sem prišla za pero, stokrat so v joku pokrvavele moje oči, srce je pokalo v bolečini; življenjske zgodbe nikoli nisem napisala. Pa jo napišite vi. Bom kratka. Saj sem še mlada, neizkušena in vendar so mi naprtili toliko grehov. O meni so govorili kot o najbolj poceni puncji, ki je v voljo zastonj, kvečjemu za šilce jajčnega likerja. Pa to ni res, ni res in nikoli ne bo!

Stara sem osemnajst let. Doma, v hriboh, imamo kmetijo. Težavna je pot, brežne so njive, senožeti strme — in vendar so bila moja otroška leta lepa. Očetu in materi se je rodilo devet otrok, jaz sem najstarejša. Oče in mati sta vesela človeka; dobra starša, nudila sta nam otrokom tisto čisto ljubezen. In vendar ju nisem ubogala. Gofila sta skrito željo, da bi se omožila s kmečkim fantom sosednjega hriba. Lep grunt imajo in tudi Francelj je postaven fant. Mene pa je vleklo v dolino, tja, kamor sem hodila v višje razrede osnovne šole. Vseh osem razredov imam, osmega sem končala s prav dobrim uspehom. Preveč neumna res nisem. Kdo me je potegnil v dolino? Gospod Francelj, ugleden gostilničar in strasten lovec. Abrahamovec in že krepko čez. Toda imenitno ohranjen. Prihajal je v hišo in kadar sva bila sama, mi je govoril o lepši in srečnejši bodočnosti. O zemlji, o hribovskih gruntih mi je pripovedoval tako temne stvari, da sem se zgrozila, verjela besedam, mirnim očem in še lepši obljubi.

Čez noč sem se spremenila. Načrt sem razodela očetu, materi, bratcem in sestricam. Vsi so bili žalostni, oče pa mi je primazal tri klobute: »Na, to je za tiste tri hektare novih hmeljišč, ki smo jih zate ustvarili!«

Takrat sem mu globoko zamerila, danes vem, da je kot oče imel prav. Z brezovko bi me moral namahati. Dragi starši in vsi domači, ki se pehate v treh mladih hmeljiščih — oprostite!

Gospod Francelj je bil dober z menoj. Lepo me je podučil, kako se bom morala kot natakara obnašati, zakaj njegova gostilna je širom Savinjske doline na dobrem glasu. In nadležnežev se boj! mi je večkrat zažugal. Teh mestnih pohotnežev, modernih gospodov, važnjakovičev, sodobnih magnatov, ki bodo v tebi videli sočno, mlado in poceni meso. Dvakrat, no, morda celo desetkrat — potem pa te bodo zavrgli. Bodi prijazna, toda vse do pravnje mere. V Savinjski dolini je malo prida gostiln. In samo zaradi nerodnih natakarc, zaradi neprijazne, nesolidne postrežbe. Vsak gost je človek. In še to: obleka ne dela ČLOVEKA! Me poslušajš? »Poslušam, gospod Francelj«, sem pritrdila in se kot Snežuljčica zavrtela med gosti. Vsi so me hvalili in tudi promet je znatno porastel, mogoče kar preveč. Vabili so me v svojo sredino, me spraševali, od kod sem doma, kje rastejo tako lepa in mična dekleta. Včasih sem muhavo pripomnila:

— Dragi gosti, jaz sem savinjska roža! —

Smehljala sem se, priklanjala, stregla in stregla in se pravnji čas odmikala; za hip se mi je zazdelo, da je to čisto nekaj drugega kot trdo delo na obrobni kmetiji.

Skratka: bila sem po svoje srečna.

Potem se je znenada začelo. Začel je starejši sin. Kdo ve, koliko natakarc je obrnil! Nekega večera je pijan vdril v mojo sobo in zahteval: »Daj — ali pa te vržem skozi okno!«

Uprla sem se. Sunila sem ga stopnicah, že naslednjega dne pa se je hvalil med gosti: »Katica je poceni, tako rekoč zastonj. Dobim jo, kadar se mi hoče...« Prekleti lažnivec! Slab glas v eni uri prične v deveto vas. Gospodinja, žena gospoda Francelja, ponosna na oba sinova, lasine hčere pa ni mogla videti, mi je ostro zabrusila: »Samo to ti rečem, če naš Boris od tebe kaj skupi, gorje ti!« Zanjpa sem bila spolna izprijenka. Toda mlajši sin bi vseeno rad srečo poiskal. Sestnajst let mu je, skrbi nobenih, razganja ga, jaz pa zastonj... Okno je bilo odprto, nekaj čez polnoč je pristavil lestev in v temi stopil pred mojo posteljo. In se razčeperil: »Katra, jaz sem, daj!« Hm, kako gospodovalno. Kaj naj storim? Vstala sem, mu primazala nekaj zausnič, prižgala luč in odprla vrata. — Izgini! — Gospa je priekla in se začela dreči: »Ni dovolj, da si Borisa okužila, zdaj se bo še ta nalezel!« Dobila sem močno klofuto, nisem je vrnila, pokrila sem se z odejo in se razjokala. In si govorila: — Glej, Katica, doma, v hmeljiščih bi bila nedotaknjena, ostala bi ponosno kmečko dekle. —

Gospodar Francelj pa je tiste noči naklestil mlajšega sina in tudi prečastita gospa je bila deležna nekaj gorkih; odsihdob sva si bili sovražnici. Torej, ušla sem prvemu, tudi drugemu se ni posrečilo. Kdaj pride tretji?

Skrbela sem, da sem bila v lokalu dostojna, čeprav je bilo snubcev še in še. Gospodar Francelj me je vedno svaril: »Bodi poštena, pravi šele pride!« Bil je z menoj prijazen, vedno mi je govoril, naj se lepo oblačim, čisto me je z avtom popeljal v mesto, mi kupil obleko, prstan, zato, ker sem bila pridna in poštena. Ni se stiskal k meni, ni položil roke na koleno, zaupal mi je, da ima ljubico v nekem kraju, v čudovitem kotičku Savinjske doline, kamor me bo kdaj popeljal. Samo molčati moram. Zares se mi je lepo godilo. Gospodar Francelj. Gospodarju — jaz sem mu vedno rekla »gospod Franjo« — sem bila hvaležna. Često me je peljal domov, tja gor med savinjske griče. Oče je zmajal z glavo, mama je imela solze v očeh, gospodar Francelj pa ju je tolažil: »Ne bojta se, skrbim zanjo kot oče«. Oče nazaj:

— Poslušaj, dragi gospod, mi imamo toliko in toliko hektarov grunta. Mi vsi smo verovali vanjo, upali, da bodo tudi tod rasla hmeljišča. Kaj zdaj? Hmeljišča v najboljši rasti, Katica pa v dolini. Sramota! —

— Otroci so danes čisto drugačni, — pripomni mati in si briše solze.

Bratci in sestrice pa v en glas kričijo: »Katica, naša Katica, vrni se!«

Gospodar Franjo dokazuje, dopoveduje, modruje: »Kar poglejte svojo Katico! Tudi poklic natakarcice je težak, hudimanovo težak. In še čedna je povrhu. Pravijo, da je vaša Katica najlepša natakarcica v Spodnji Savinjski dolini. Ha, kaj pa to! Draga starša, bodita ponosna nanjo!«

V tisti neznani kraj Savinjske doline pa sva se res zapeljala. Ne enkrat, desetkrat. Franceljeva ljubica je bila dve leti starejša natakarcica Marica. Očarljivo dekle, izpod Pohorja doma, polna zdravega humorja. Midve sva se hitro spoprijateljili. Ni kazala prav nobenega ljubosunja. Nekega večera smo priredili piknik. Sredi najlepšega razpoloženja se prikaže Franceljeva žena. Začela je kričati, mene je ozmerjala za hribovsko k... —, dasiravno sem bila že v tretje nedolžna. Gospodar Francelj je predlagal, da menjam službo. Prestavila sem se k njegovemu prijatelju, ki je obljubil, da me bo dal v šolo, da bom zares kvalificirana in mi bodo vrata v svetlejšo bodočnost na široko odprta. Besedo je držal. Že v prvem letniku gostinske šole sem spoznala prijaznega fanta. Zares mi je bil všeč. Na zunaj nič kaj posebnega, bil pa je duhovit, nasmejan, šale je stresal iz rokava. Nekaj mesecev sva se lepo ujemala, potem pa ga je naenkrat pičilo: »Katica, koliko si jih že pobrala, so te dobro obračati?« Ka-

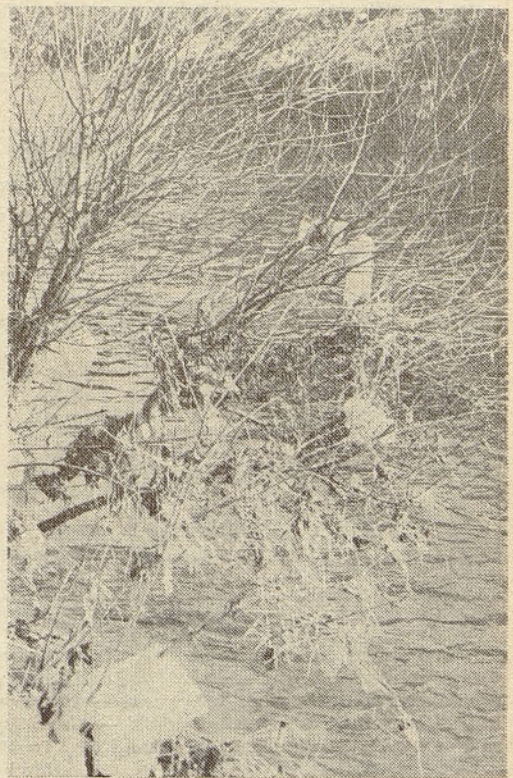
ka žalitev! Prisilila sem ga, da je šel z menoj h ginekologu. V čakalnici me je nestrpnost pričakoval, menca z nogami, bilo mu je nerodno, v sebi pa je gojil upanje, da ima svoj prav in da bova končala za vedno. Jaz pa sem se zdravniku popolnoma razodela. Tudi to sem mu povedala, da me fant čaka v čakalnici in kaj me obtožuje. Bil je zares ogorčen. Napisal mi je potrdilo o pregledu in stopil z menoj v čakalnico. Pogledal je Mirku v oči in mu skoraj preostro dejal: »Pobič, če si iz mesta doma, nikar ne misli, kar pride s hribov, da je pokvarjeno. Če bi bil mlad, bi ti jo koj prevzel.« Kako je Mirko pred zdravnikovimi besedami osupnil. Na srečo v čakalnici ni bilo gneče, bili smo sami. Mirku so se orosile oči in zjokal se je kot deček

Se vedno sva z Mirkom najboljša prijatelja, zdaj že nekaj časa tudi intimna.

Tudi njemu sem zaupala svojo življenjsko zgodbo, ničesar nisem prikrila. On me zdaj razume, ceni, spoštuje. In kadar sva oba zares židane volje, me objame, poljubi in zašepče na uho: »Ti moja, štirikrat nedolžna!«

Ali bo dozorelo?

Nezaželeno okrasje po gromovju ob Savinji

Naš prosti čas

Značke zbiram že najmanj osem let. Imam jih že nad tisoč. Prinašata mi jih oče in mama, kdaj pa kdaj pa jih tudi kupim. Zbiranja značk še ne mislim kmalu opustiti.

V prostem času tudi rišem. Za risanje sem se navdušil v osnovni šoli, ko sem prejel Kajuhovo priznanje za svoj izdelek. Takrat sem skoraj vsak dan risal in sem imel že lep kup različnih risb, ki pa so žal izginile.

Ko sem prišel na vrtnarsko šolo in smo imeli na šoli plese, sem se navdušil nad disko glasbo.

Doma sem si uredil prostor, kjer ob večerih poslušam glasbo. Ko sem bil na plesu v domačem kraju, sem tam videl »light show«. Bil mi je zelo všeč. Mislil sem si, da bi bil tako imenovani »domači disko« popolnejši, če bi imel tudi »light show«. Šel sem k sosedu in ga prosil, da mi naredi načrt zanj. Kupil sem potreben material in začel delati. Prvič mi je zelo dobro uspelo, a sem pozneje naredil napako in »light show« je šel po gobe. Ponovno sem kupil material in še enkrat poskusil. Teh poskusov je bilo več, kajti vedno sem naredil kakšno napako in moral začeti znova. Ko pa sem se naučil, kaj lahko in česa ne smem, je bilo vse v redu. Sedaj imam »light show«, ki mi zelo dobro dela.

V prostem času tudi zelo rad telovadim. Ko sem bil še v osnovni šoli, sem treniral judo, vendar sem ga kasneje opustil zaradi slabega uspeha v šoli. Sedaj sem si doma naredil stezo za skakanje v daljavo. Večkrat grem zvečer tudi ven in si s tekom nabiram kondicijo.

In tako mi iz dneva v dan mineva prosti čas ob poslušanju glasbe, risanju, zbiranju značk ter športu.

Matjaž Goršek
TVŠ Medlog

ŽELJA

Vsem, ki so uspešno končali uk, šolanje, študije in izobraževanje ob delu, iskreno čestitamo in želimo uspešno delo med nami!

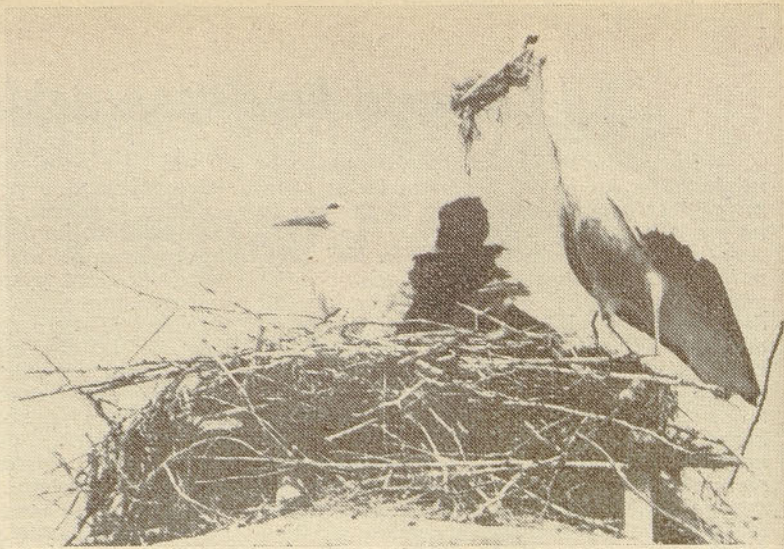
delavci SOZD

Nisem zdržala

Že kot mala frklja sem se podila s fanti po dvorišču. Nekega dne sem morala tekovati za šolo, kajti punca, ki je bila določena za tek na 300 m, je zbolela. Ko sem se pojavila na startu, so se mi vsi smejali. Proti nasprotnicam sem bila zelo majhna in suha. A, glej čudo, na cilju sem bila tretja. Takoj mi je eden od merilcev rekel, če bi trenirala. Jaz sem se mu samo smejala. Res sem po tistem dnevu kdaj pa kdaj prišla na stadion, a vedno sem zamudila uro, tako da sem potem lahko samo gledala, kako so trenirali. Tako je bilo skoraj celo leto. Potem pa so me le vzeli v roke in hoteli narediti iz mene pravega športnika. Kot pionirka sem takrat začela dosegati res dobre rezultate. Malo mi je manjkalo do slovenskega rekorda za pionirke na 400 m. Veliko sem tekmovala kot mladinka in članica AD Kladivar. Tekmovanj je bilo za mene kot 14-letno dekle preveč. Nastopile so poškode in izčrpan organizem...

Tako sem sčasoma nehala tekovati, se aktivno ukvarjati z atletiko. S tem pa moram priznati, da sem s skoraj vsemi rekordi naših in tujih atletinj na tekočem. Po TV ali v »živo« spremljam vsa atletska tekmovanja. Letos so za mene največja poslastica olimpijske igre v Moskvi.

Darja Grubenšek

Na farmi Zalog na silosu si je par štokeljev uredil gnezdo s pomočjo delavcev farme. Pred slabim mesecem sta se mladi dve urili v letenju, starša pa sta jih krmila. Sedaj so že odletele

Spomin

Ko gledam čez polja, zelene livade oprane od dežja in s soncem obdane, spomin me odvede daleč nazaj, kjer hiša je moja, moj rojstni kraj. Kjer srečno živelo pet je ljudi, jaz, sestra, brat, pa oče in mati a vsi smo za kruhom od doma odšli, ker zemlja nam ni mogla ga dati.

A vendar smo srečni živeli takrat, čeprav je na njivi rasel osat, roke vse ožuljene, pa tudi krvave, nobenega dela niso se zbane. Ko zvečer smo se vračali trudni domov, je pesem zvenela iz src nam še mladih, ko je odmevalo preko gozdov bilo nas ni strah napovedi starih.

Da prehitro vse mine, zdaj smo spoznali, ko pehamo vsak zase dan se za dnem, se s tem ali onim rad vsakdo pohvali, po svetu pa hodi kot da je nem. Pozabil pa vendar od nas ni nihče, kar dobra mati naučila nas je — nikdar ne zavržite zemlje domače, četudi vam nudijo same pogače.

S. K.

HMELJARSKA PRIZNANJA 1980

Dodatek

V uredništvu smo te dni prejeli še imeni dveh zaslužnih hmeljarjev, ki bi morala prejeti priznanji na praznovanju 18. dneva hmeljarjev. To sta Anka KLJUCARIC in Ivan BOGATIN, TOZD Kmetijstvo Petrovče, DE Arja vas.

Obema za zaslužni priznanji iskrene čestitke.

Sodelavci

CELJE

8. TEDEN DOMAČEGA FILMA
BO OD 10. DO 18. NOVEMBRA.

ČESTITKE

Te dni sta se srečala z Abrahamom naša dolgoletna sodelavca Judita Jager in Janez Sajovec. Še na mnoga zdrava leta!

Sodelavci

Če vinotoka mrz in burja brijeta bo prosinca in svečana sonce sijalo.

Gal (16. 10.) deževen ali suh je prihodnjega poletja ovaduh.

REKLA

Vsaka krivica je dvorezen meč, za njegovim udarcem ostane rana.

Prijateljstvo izgine, kjer preneha enakost.

S praznim želodcem ne moreš biti rodoljub.

So tri vrste laži: laž, prekleta laž in statistika.

PODRAŽITVE SO ZA PREMNOGE POCENITVE

Primer: Če zvišamo delavcu OD z okoli 5.000 din zaradi podražitev za 10 odstotkov, je to 500 din, če pa nekemu z 20.000 din tudi za 10 odstotkov, je to že 2.000 din. Pa naj reče kdo, da se slednjemu izdelki niso pocenili.

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet SOZD Hmezad Zalec — Ureja uredniški odbor: predsednik Tone Gubenšek, dipl. inž. kmet.; člani: Jože Brežnik, dipl. inž. kmet., Metka Kočko, Jože Šabjan, Jože Zagoričnik, Miljeva Kač, dipl. inž. kmet. — urednica strokovne priloge za hmeljarstvo, Vili Vybihal, kmet. inž. — glavni in odgovorni urednik — Uredništvo je v SOZD Hmezad v Zalcu, Ulica Zalskega tabo-
ra 1 — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih — Mesečna naročnina 12,5 din — Tisk AERO Celje — tozd grafika